

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНИ**

КАФЕДРА ЦИВІЛЬНОГО ПРАВА І ПРОЦЕСУ

**ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
З СПЕЦКУРСУ
„ТРАНСПОРТНЕ ПРАВО”**

*ДЛЯ СТУДЕНТІВ 5 КУРСУ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ТА 6 КУРСУ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
ЮРИДИЧНОГО ФАКУЛЬТЕТУ
(цивільно-правова спеціалізація)*

ЛУЦЬК 2012

УДК 347.763 (075.8)

ББК 67.404.213.11 я73

Т 65

Рекомендовано методичною радою Волинського національного університету імені Лесі Українки (протокол № 5 від 21 грудня 2011 р.)

Старчук О. В.

Транспортне право: Завдання для самостійної роботи / Оксана Володимирівна Старчук. – Луцьк: Вежа-друк, 2012. – 56 с.

Рецензенти:

Ушакова Ю. А. – державний нотаріус Володимир-Волинської державної нотаріальної контори, кандидат юридичних наук

Земко А. М. – начальник юридичного відділу Луцького національного технічного університету, доцент кафедри філософії, політології та права, кандидат юридичних наук

У цьому виданні зроблена спроба надати студентам-правникам можливість самостійного опрацювання новітнього українського і зарубіжного законодавства, міжнародних угод, практики їх застосування у таких формах, як: виконання тестів, практикуму із задачами, написання науково-дослідних завдань тощо.

Видання можуть використовувати як студенти юридичного факультету денної форми навчання в умовах кредитно-модульної системи оцінювання знань так і студенти заочної форми навчання з цивільно-правової спеціалізації.

ЗМІСТ

I. ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

1.1. Завдання для самостійної роботи

1.1.1. Змістовий модуль 1

1.1.2. Змістовий модуль 2

1.2. Тестові завдання

1.3. Теми індивідуальних науково-дослідних робіт

1.4. Теми контрольних робіт

II. ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

2.1. Завдання для самостійної роботи

2.1.1. Перелік завдань для самостійної роботи (6 курс 11-12 семестр)

2.2. Тестові завдання

2.3. Завдання для виконання контрольних робіт

2.3.1. Перелік завдань для виконання контрольної роботи (6 курс 11 семестр)

III. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

3.1. Перелік питань для змістових модулів № 1-2 студентам 5 курсу денної форми навчання

3.2. Перелік питань на екзамен для 5 (6) курсу денної (заочної) форми навчання

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Пояснювальна записка

Транспортне право як комплексна галузь права становить великий практичний інтерес щодо вивчення і подальшого практичного використання студентами юридичних факультетів.

Предметом вивчення спецкурсу “Транспортне право” є питання правового регулювання основних інститутів транспортного права, зокрема проблем, що стосуються організації перевезень пасажирів та їх багажу, вантажу, вантажобагажу та пошти різними видами транспорту та питання державного управління на транспорті.

Метою вивчення спецкурсу “Транспортне право” є формування у майбутніх юристів основ знань про основні інститути транспортного права, їх юридичну природу та особливості реалізації, а також вивчення суспільних відносин, які виникають між перевізниками та клієнтами, яким надаються транспортні послуги та між перевізниками зокрема, щодо з’ясування питання перевезення.

Завдання для самостійної роботи розроблені на основі навчальної програми спецкурсу “Транспортне право”.

Наукову основу спецкурсу “Транспортне право” становлять праці вітчизняних та зарубіжних науковців-цивілістів та адміністративістів минулого та сучасності, які займалися проблемами державного управління на транспорті. А також, питаннями організації перевезень тим чи іншим видом транспорту як пасажирів, так і їх багажу, вантажу, вантажобагажу та пошти.

Завданням спецкурсу “Транспортне право” є:

- знання теоретичних засад транспортного права, зокрема вивчення та розуміння основних понять та категорій, які притаманні вищезазначеному спецкурсу;
- опрацювання наукових джерел для ефективного вивчення теоретичного матеріалу;
- вміння використовувати теоретичний матеріал, його аналізувати та використовувати в практичній діяльності;

Вимоги до знань і умінь студентів:

- відповіді студента на занятті мають бути повні, чіткі та конкретні;
- під час усної відповіді студент повинен звертатися до тексту нормативно-правових актів та уміти їх аналізувати;
- вміти застосовувати теоретичні засади транспортного права у практичній роботі і правильно їх застосовувати до конкретних ситуацій.

Готуючись до самостійного опрацювання запропонованих завдань, **потрібно:**

- 1) уважно ознайомитися з планом заняття і списком нормативних актів, що рекомендуються, та літературних джерел;
- 2) опрацювати нормативні акти з теми, яка вивчається;
- 3) законспектувати одну або дві наукові праці з рекомендованого списку джерел;

4) розв'язати задачі, вказані викладачем.

Розкриваючи сутність теоретичних питань, студенти повинні прагнути до максимально повного і чіткого викладу всіх проблем, що досліджуються. При цьому важливо показати діалектику їх розвитку, розкрити відмінності у трактуванні положень, які розглядаються, провести порівняльний аналіз з питань, що висвітлюються у відповідних розділах різних підручників і в спеціальній літературі.

Під час розв'язання задач потрібно давати відповіді на поставлені питання повно та обґрунтовано; не можна робити висновок, фіксує лише порушення закону, треба обов'язково показати наслідки такого порушення і способи відновлення порушених прав.

При використанні судової практики необхідно пам'ятати, що самі по собі постанови Пленуму Верховного Суду України не містять норм права, а тільки дають їхнє роз'яснення, тому посилаючись під час розв'язання задачі на постанову Пленуму, слід зазначати, про яку саме норму права йдеться.

Конспектування літератури не повинно мати характеру механічного переписування, літературне джерело треба заздалегідь прочитати, очима текст і занотувати цікаві фрагменти у вигляді цитат або своїми словами, посилаючись кожного разу на сторінку.

I. ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

1.1. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1.1.1. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕМА №1 : Загальні правові основи діяльності транспорту

Завдання виконати у письмовій формі з посиланням на чинні нормативно-правові акти та навчально-методичні та інші джерела транспортного, цивільного, господарського та адміністративного права з обґрунтуванням своїх думок.

Завдання 1.

Провести порівняльний аналіз предмету правового регулювання цивільного права, адміністративного права та транспортного права.

Завдання 2.

Провести порівняльний аналіз методу правового регулювання цивільного права, адміністративного права та транспортного права.

Завдання 3.

1. Що є предметом правового регулювання транспортного права України ?
2. Дайте характеристику методам регулювання транспортної діяльності в Україні.
3. Дайте характеристику транспортного права як науки, галузі права і навчальної дисципліни.
4. Охарактеризуйте транспортне право як підгалузь цивільного права.

5. Чому транспортне право можна вважати підгалуззю господарського права ?
6. Визначте місце транспортного права серед самостійних і комплексних юридичних та інших наук.
7. Визначте принципи регулювання правовідносин у транспортному праві.
8. Розкрийте особливості зв'язку транспортного права з технічними, економічними, філософськими та іншими суспільними й технічними науками.
9. Систематизуйте нормативно-правові акти транспортного права України.
10. Роль та значення правового звичаю в історичному розвитку регулювання правовідносин у транспортному і господарському праві.
11. Визначте напрями розвитку законодавства про транспортну діяльність.

Завдання 4.

Зробіть прогноз щодо напрямів законодавства про транспортну діяльність у близькому і далекому майбутньому.

Завдання 5.

Наведіть приклади та проаналізуйте міжнародно-правові акти як вид нормативного договору у транспортному праві.

ТЕМА № 2: Транспортні правовідносини

Завдання виконати у письмовій формі з посиланням на чинні нормативно-правові акти та навчально-методичні та інші джерела транспортного, цивільного, господарського та адміністративного права з обґрунтуванням своїх думок.

Завдання 1.

Відповідно до критеріїв поділу транспортних правовідносин з посиланням на норми законодавства наведіть їх приклади.

Завдання 2.

Використовуючи нормативно-правові акти у сфері транспорту, наведіть приклади транспортно-правових норм за такими класифікаційними критеріями їх поділу як:

1. За функціональною спрямованістю: регулятивні і охоронні;
2. За предметом регулювання: матеріальні і процесуальні;
3. За формою припису: зобов'язуючі, забороняючі, дозволяючі, заохочувальні, рекомендаційні;
4. За простором: загальнодержавні, регіональні, місцеві;
5. За часом: безстрокові, строкові, разові.

Завдання 3.

1. Дайте характеристику транспортним правовідносинам.
2. Дайте визначення суб'єктів транспортного права.
3. Визначте правовий статус суб'єктів транспортного права.
4. Дайте класифікацію суб'єктів транспортного права.
5. Охарактеризуйте фізичних та юридичних осіб як суб'єктів транспортного права.

6. Охарактеризуйте транспортні організації як суб'єкти транспортного права.
7. Членом яких міжнародних транспортних організацій є Україна ?
8. Які правові акти регулюють процес надання транспортних послуг споживачам транспортних послуг ?
9. Які права та обов'язки має споживач транспортних послуг ?

ТЕМА №3: Організаційно-правові засади діяльності транспорту в Україні.
Правове регулювання майнових відносин на транспорті

Завдання виконати у письмовій формі з посиланням на чинні нормативно-правові акти та навчально-методичні та інші джерела транспортного, цивільного, господарського та адміністративного права з обґрунтуванням своїх думок.

Завдання 1.

1. Що розуміється під транспортною системою ?
2. Які види транспорту складають єдину транспортну систему ?
3. Які органи здійснюють державне управління у галузі транспорту ?
4. Визначте основні напрями державної підтримки розвитку транспортної системи України.
5. Охарактеризуйте особливості функціонування єдиної транспортної системи України в особливий період.
6. Поясніть суть і завдання основних засобів забезпечення якості на транспорті – ліцензування, стандартизації і сертифікації.
7. Назвіть види транспортної діяльності, що підлягають ліцензуванню.
8. Що є моментом виникнення права власності на транспортні засоби. Наведіть приклади.
9. Розмежуйте поняття “ціна” та “тарифи” на транспорті та наведіть їх приклади.
10. В чому полягає загальний порядок ліцензування транспортної діяльності ?
11. Дайте визначення поняття “суб'єкт управління у сфері транспортної діяльності”.
12. Назвіть центральні органи управління єдиною транспортною системою України. Яка їх компетенція ?
13. Розкрийте правовий статус Міністерства інфраструктури України як центрального органу виконавчої влади у транспортній діяльності.
14. Чи підлягає ліцензуванню діяльність підприємств, що перевозять пошту?

Завдання 2.

Систематизуйте органи державного управління на транспорті. Розмежуйте органи нагляду і контролю. Обґрунтуйте свої висновки.

1.1.2. ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2.

ТЕМА №4: Автомобільне право

Завдання виконати у письмовій формі з посиланням на чинні нормативно-правові акти та навчально-методичні та інші джерела транспортного, цивільного, господарського та адміністративного права з обґрунтуванням своїх думок.

Завдання 1.

1. Дайте загальну характеристику автомобільного транспорту, розкрийте його значення.
2. Назвіть складові автомобільного транспорту.
3. Класифікуйте автомобільні засоби за різними критеріями.
4. Назвіть систему органів управління та контролю на автомобільному транспорті.
5. Дайте характеристику основним нормативно-правовим актам, що регулюють правовідносини у сфері автомобільного транспорту.
6. Які права та обов'язки мають автотранспортні підприємства ?
7. Які нормативні акти врегульовують перевезення пошти автомобільним транспортом ?
8. Чи дозволяється перевозити пошту автобусами ?
9. Які особливості перевезення пошти автомобільним видом транспорту ?
10. Які види договорів на здійснення вантажоперевезень застосовуються на автомобільному транспорті ?
11. Які документи на перевезення вантажу автотранспортом є обов'язковими? Охарактеризуйте їх.
12. Назвіть підстави відповідальності експедитора в договорі транспортного експедирування.

ТЕМА № 5: Правові основи діяльності водного транспорту

Завдання виконати у письмовій формі з посиланням на чинні нормативно-правові акти та навчально-методичні та інші джерела транспортного, цивільного, господарського та адміністративного права з обґрунтуванням своїх думок.

1. Назвіть складові морського та річкового транспорту.
2. Класифікуйте вітчизняні і міжнародні нормативно-правові акти у сфері водного транспорту.
3. Дайте поняття судна та назвіть його види.
4. Назвіть основні судові документи.
5. Дайте характеристику екіпажу судна.
6. Визначте правовий статус капітана судна.
7. Поняття, завдання та функції морського порту.
8. Визначте особливі та загальні умови договору морського перевезення вантажу.
9. Назвіть реквізити рейсового чартеру та коносаменту.
10. Побудуйте систему органів державного управління в галузі морського і річкового транспорту.
11. Яке правове становище морського та річкового портів ?

12. Визначте особливі та загальні умови договорів морського перевезення пасажирів і договору морського круїзу.
13. Визначте особливі та загальні умови договору фрахтування суден.
14. Визначте особливі та загальні умови договорів морського, портового та міжпортового буксирування.
15. Назвіть особливості договору морського страхування.
16. Дайте характеристику особливостям відповідальності на морському транспорті.
17. Назвіть строки позовної давності у торговельному мореплавстві.
18. Чи дозволяється перевозити пошту водними видами транспорту?
19. Який нормативний документ забезпечує перевезення пошти водними видами транспорту?
20. Якими документами підтверджується наявність і зміст договору морського перевезення вантажу? Охарактеризуйте їх.
21. Які загальні вимоги встановлені до здійснення перевезень вантажів річковим транспортом?

ТЕМА 6: Залізничне право

Завдання виконати у письмовій формі з посиланням на чинні нормативно-правові акти та навчально-методичні та інші джерела транспортного, цивільного, господарського та адміністративного права з обґрунтуванням своїх думок.

1. Назвіть складові залізничного транспорту.
2. Класифікуйте нормативно-правові акти у сфері залізничних перевезень.
3. Дайте загальну характеристику Статуту залізниць України.
4. Визначте правовий статус Державної адміністрації залізничного транспорту України (Укрзалізниця).
5. Систематизуйте органи господарського керівництва у сфері залізничного транспорту.
6. Визначте правове становище залізниці.
7. Які нормативні акти врегульовують перевезення пошти залізничним транспортом?
8. Які особливості перевезення пошти залізничним транспортом?
9. У чому полягає специфіка вирішення питання про відповідальність перевізника на залізничному транспорті порівняно з іншими перевізниками (автомобільним, водним, повітряним)?
10. Які заходи щодо збереження вантажів та рухомого складу застосовуються залізницею? Оцініть їхню ефективність?
11. В якому порядку здійснюється організація перевезень вантажів на залізничному транспорті.

ТЕМА № 7: Повітряне право

Завдання виконати у письмовій формі з посиланням на чинні

нормативно-правові акти та навчально-методичні та інші джерела транспортного, цивільного, господарського та адміністративного права з обґрунтуванням своїх думок.

1. Що належить до складу авіаційного транспорту ?
2. Розкрийте суть та значення авіаційних правил.
3. Дайте визначення поняття та видів повітряних суден.
4. Назвіть особливості, пов'язані із реєстрацією та сертифікацією повітряних суден.
5. Розкрийте договірні правовідносини у повітряному транспорті.
6. Які категорії фахівців належать до авіаційного персоналу ? А до екіпажу повітряного судна ?
7. Дайте характеристику основним законодавчим та підзаконним актам у сфері повітряного транспорту.
8. Розкрийте особливості забезпечення авіаційної безпеки.
9. Назвіть особливості забезпечення авіаційної безпеки.
10. Дайте визначення поняття “експлуатант повітряних суден”. Які він має права та обов’язки.
11. В чому полягає різниця між “експлуатантом повітряного судна” та “власником повітряного судна” або “судновласником” ?
12. Які нормативні документи забезпечують перевезення пошти повітряним транспортом ?
13. Які особливості перевезення пошти повітряним видом транспорту ?
14. Які особливості упакування пошти під час перевезення повітряним видом транспорту ?
15. Яке значення має авіатранспортна накладна у відносинах перевезення вантажу ?
16. Проаналізуйте особливості притягнення авіаперевізника до відповідальності та вкажіть, які обмеження його відповідальності встановлені відповідно до чинного законодавства України ?
17. Надайте характеристику документів, які використовуються під час перевезення вантажу авіатранспортом.

ТЕМА № 8: Правове регулювання трубопровідного транспорту в Україні

Завдання виконати у письмовій формі з посиланням на чинні нормативно-правові акти та навчально-методичні та інші джерела транспортного, цивільного, господарського та адміністративного права з обґрунтуванням своїх думок.

1. У чому полягають особливості трубопровідного транспорту порівняно з іншими видами транспорту.
2. Які положення Закону України “Про транспорт” поширюються на трубопроводи ?
3. Дайте загальну характеристику законодавству у сфері трубопровідного транспорту.
4. Охарактеризуйте Закон України “Про трубопровідний транспорт”.
5. Перелічіть міжнародно-правові акти у галузі трубопровідного

транспорту.

6. Які міжнародно-правові акти у галузі трубопровідного транспорту укладено між країнами СНД ?
7. Перелічіть органи, що здійснюють державне управління у галузі трубопровідного транспорту.
8. Які повноваження щодо трубопровідного транспорту здійснює КМУ ?
9. Який орган здійснює управління трубопроводами в особливий період ?
10. Які повноваження щодо трубопроводів реалізують місцеві органи державної виконавчої влади, представницькі органи та органи місцевого самоврядування ?
11. Що є предметом діяльності НАК “Нафтогаз України” ?
12. Ким здійснюється державний контроль у галузі трубопровідного транспорту ?
13. Визначте юридичну природу договору транспортування речовин та газів трубопроводами ?
14. Перерахуйте види договорів, що укладаються для транспортування речовин та газів трубопроводами ?
15. Чому договір транспортування речовин та газів слід віднести до господарського договору ?

ТЕМА: Історико-правові передумови становлення і розвитку транспортного права *(для самостійного опрацювання)*

1. Сфера надання транспортних послуг як основа інфраструктури сучасного суспільства.
2. Джерела, цілі й завдання транспортного права.
3. Правове регулювання транспортної діяльності в зарубіжних країнах.
4. Державне регулювання діяльності у сфері надання транспортних послуг.

Список рекомендованих джерел:

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // Відом. Верх. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 2003. – № 18–22. – Ст. 144.
4. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України – 1984. – дод. до № 51. – Ст. 1122.
5. Кодекс торговельного мореплавства України від 23 травня 1995 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1995. – № 47–52. – Ст. 349.
6. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. // Відом. Верх. Ради України. – 1995. – № 24. – Ст. 189.
7. Повітряний кодекс України від 4 травня 1993 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1993. – № 25. – Ст. 274.
8. Митний кодекс України від 11 липня 2002 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 2002. – № 38–39. – Ст. 288.

9. Статут автомобільного транспорту УРСР: Затв. Постановою Ради Міністрів УРСР від 27 червня 1969 р. із змінами і доп. // ЗП УРСР. – 1969. – № 7. – Ст. 88.
10. Статут залізниць України: Затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 6 квітня 1998 р. із змінами і доп. // Оф. вісник України. – 1998. – № 14. – С. 150.
11. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 446.
12. Про трубопровідний транспорт: Закон України від 15 травня 1996 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1996. – № 29. – Ст. 139.
13. Про залізничний транспорт: Закон України від 4 липня 1996 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1996. – № 40. – Ст. 183.
14. Про функціонування єдиної транспортної системи України особливий період: Закон України від 20 жовтня 1998 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1998. – № 52. – Ст. 318.
15. Про автомобільний транспорт: Закон України від 5 квітня 2001 р. із змінами і доп. // Оф. вісник України. – 2001. – № 17. – С. 50.
16. Законодавство України про залізничний транспорт // Бюлетень законодавства і юридичної практики України: упоряд. Е. Ф. Демський. – К., 1998. – № 12. – 320 с.
17. Булгакова І. В. Транспортне право України: академ. курс: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / І. В. Булгакова, О. В. Клепікова. – К.: Ін Юре, 2005. – 536 с.
18. Егiazаров В. А. Транспортное право: учеб. пос. / В. А. Егiazаров. – М.: Юрид. лит., 2001. – 416 с.
19. Транспортне право України / за ред. В. К. Гіжевського, Є. Ф. Демського. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 415 с.
20. Тарасов М. А. Транспортное право: підруч. / М. А. Тарасов. – Ростов-на-Дону: Изд-во Рост. Ун-та, 1968.

ТЕМА : Правове регулювання доставки вантажів (для самостійного опрацювання)

1. Загальне поняття, особливості і укладання та виконання договорів перевезення вантажів.
2. Поняття, особливості укладання та виконання договорів перевезення вантажів у прямому змішаному сполучення.
3. Поняття, особливості укладання та виконання договору транспортного експедирування.
4. Особливості правового регулювання перевезення вантажів:
  - 4.1. Особливості правового регулювання перевезення вантажів автомобільним транспортом;
  - 4.2. Особливості правового регулювання перевезення вантажів залізничним транспортом;
  - 4.3. Особливості правового регулювання перевезення вантажів авіаційним транспортом;

4.4. Особливості правового регулювання перевезення вантажів морським транспортом;

4.5. Особливості правового регулювання перевезення вантажів річковим транспортом.

Список рекомендованих джерел:

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // Відом. Верх. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 2003. – № 18-22. – Ст. 144.
4. Статут автомобільного транспорту УРСР: затв. Постановою Ради Міністрів УРСР від 27 червня 1969 р. із змінами і доп. // ЗП УРСР. – 1969. – № 7. – Ст. 88.
5. Статут залізниць України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 6 квітня 1998 р. із змінами і доп. // Оф. вісник України. – 1998. – № 14. – С. 150.
6. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. із змінами і доп. // Відом. Верховної Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 446.
7. Про трубопровідний транспорт: Закон України від 15 травня 1996 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1996. – № 29. – Ст. 139.
8. Про залізничний транспорт: Закон України від 4 липня 1996 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1996. – № 40. – Ст. 183.
9. Гіжевський В. К. Правове регулювання транспортною системою України / В. К. Гіжевський, А. В. Мілошевич. – К., 2000. – 141 с.
10. Зобов'язальне право: теорія і практика: навч. пос. / О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова, В. В. Луць та ін.; за ред. О. В. Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 912 с.
11. Сібільов М. Регулювання відносин по перевезенню вантажу, пасажирів та багажу за проектом нового Цивільного кодексу України / С. Сібільов // Вісник Академії правових наук України. – 1997. – № 2.
12. Сиваков О. В. Транспортное право: учеб. пос. / О. В. Сиваков, А. Б. Новосельцев, А. Б. Ермолаев и др. – М.: Былина, 2000. – 416 с.
13. Транспортное право: Морское право. Внутреннее речное (водное) право. Железнодорожное право: учеб. пос. // В. Г. Ермолаев и др. – М.: Былина, 2002.
14. Транспортное право: Морское право: учеб. // В. Г. Ермолаев, Ю. Б. Маковский. – М.: Былина, 2001.
15. Транспортное право: Морское право: учеб. // В. Г. Ермолаев, Ю. Б. Маковский. – М.: Былина, 2001.
16. Цивільне право України: підруч. / Д. В. Боброва, О. В. Дзера, А. С. Довгерт; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – Кн. 1. – 864 с.
17. Хозяйственное право: учеб. // под ред. В. К. Мамутова. – К.: Юрінком Інтер, 2002.

ТЕМА: Правове регулювання перевезення пасажирів і багажу (для

самостійного опрацювання)

1. Загальне поняття, особливості укладання та виконання договору перевезення пасажирів і багажу.
2. Особливості правового регулювання перевезення пасажирів і багажу окремими видами транспорту
  - 2.1. Особливості правового регулювання перевезення пасажирів і багажу автомобільним транспортом;
  - 2.2. Особливості правового регулювання перевезення пасажирів і багажу залізничним транспортом;
  - 2.3. Особливості правового регулювання перевезення пасажирів і багажу авіаційним транспортом;
  - 2.4. Особливості правового регулювання перевезення пасажирів і багажу морським транспортом;
  - 2.5. Особливості правового регулювання перевезення пасажирів і багажу річковим транспортом.

Список рекомендованих джерел:

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // Відом. Верх. Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
3. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 2003. – № 18-22. – Ст. 144.
4. Статут автомобільного транспорту УРСР: затв. Постановою Ради Міністрів УРСР від 27 червня 1969 р. із змінами і доп. // ЗП УРСР. – 1969. – № 7. – Ст. 88.
5. Статут залізниць України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 6 квітня 1998 р. із змінами і доп. // Оф. вісник України. – 1998. – № 14. – С. 150.
6. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 446.
7. Про трубопровідний транспорт: Закон України від 15 травня 1996 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1996. – № 29. – Ст. 139.
8. Про залізничний транспорт: Закон України від 4 липня 1996 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1996. – № 40. – Ст. 183.
9. Гіжевський В. К. Правове регулювання транспортною системою України / В. К. Гіжевський, А. В. Мілошевич. – К., 2000. – 141 с.
10. Зобов'язальне право: теорія і практика: навч. пос. // О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова, В. В. Луць та ін.; за ред. О. В. Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 912 с.
11. Сібільов М. Регулювання відносин по перевезенню вантажу, пасажирів та багажу за проектом нового Цивільного кодексу України / М. Сібільов // Вісник Академії правових наук України. – 1997. – № 2.
12. Сиваков О. В. Транспортное право: учеб. пос. / О. В. Сиваков, А. Б. Новосельцев, А. Б. Ермолаев и др. – М.: Былина, 2000. – 416 с.
13. Транспортное право: Морское право. Внутреннее речное (водное) право. Железнодорожное право: учеб. пос. // В. Г. Ермолаев и др. – М.: Былина, 2002.
14. Транспортное право: Морское право: учеб. // В. Г. Ермолаев, Ю. Б. Маковский. –

М.: Былина, 2001.

15. Цивільне право України: підруч. / Д. В. Боброва, О.В. Дзера, А. С. Довгерт; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнєцової. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – Кн. 1. – 864 с.; Кн. 2. – 784 с.
16. Хозяйственное право: Учебник // под ред. В. К. Мамутова. – К.: Юринком Інтер, 2002.

1.2. ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Закон України „ Про транспорт” прийнятий:

- а) 10 листопада 1994р.;
- б) 1 грудня 1996р.;
- в) 11 жовтня 2002р.

2. Предметом правового регулювання транспортного права є:

- а) суспільні відносини, що виникають між транспортними підприємствами і клієнтами у зв'язку з користуванням шляхами сполучення і транспортними засобами;
- б) відносини між транспортними підприємствами при здійсненні процесу перевезень;
- в) відносини між клієнтами в процесі надання їм транспортних послуг.

3. Відповідно до Закону України „ Про транспорт” транспорт є галуззю суспільного виробництва, яка покликана:

- а) задовольнити потреби водіїв та пасажирів в перевезеннях;
- б) врегулювати відносини транспортних підприємств між собою;
- в) задовольнити потреби населення та суспільного виробництва в перевезеннях.

4. До якої галузі права належить транспортне право:

- а) профільюючої;
- б) спеціальної;
- в) комплексної.

5. Які методи транспортного права Вам відомі:

- а) спеціально-юридичний;
- б) системно-функціональний;
- в) метод аналізу.

6. Функції транспортного права:

- а) комунікативна;
- б) системоутворююча;
- в) онтологічна.

7. Система принципів транспортного права включає в себе:

- а) принцип доцільності;
- б) принцип відповідальності;
- в) принцип прогнозування.

8. Інститути транспортного права:

- а) інститут залізничного транспорту;
- б) інститут автодорожнього транспорту;
- в) інститут міського електротранспорту.

9. Ознаки норм транспортного права:

- а) забезпечуються державою;
- б) набувають властивостей нормативності та загальнообов'язковості в суворо встановленому порядку;
- в) структурованість.

10. За предметом регулювання транспортні норми поділяються на:

- а) матеріальні;
- б) регулятивні;
- в) охоронні.

11. Джерела транспортного права:

- а) інструкції центральних органів виконавчої влади;
- б) міжурядові угоди України з іншими державами;
- в) судова та адміністративна практика.

12. До комплексних актів (джерел) транспортного права належать:

- а) Статут залізниць України;
- б) Закон України „Про автомобільний транспорт”;
- в) Постанови Пленуму Верховного Суду України.

13. Способами регулювання транспортних відносин, пов'язаних із застосуванням іноземного елемента є:

- а) регулювання за допомогою норм „прямої дії”;
- б) надання нормам „автономії волі”;
- в) регулювання за допомогою норм-рекомендацій.

14. Структура транспортних правовідносин включає в себе:

- а) юридичні факти;
- б) юридичну основу;
- в) юридичну підставу.

15. Ознаки суб'єкта транспортних правовідносин:

- а) наділений правами та обов'язками у сфері транспортної діяльності;
- б) наділений правами та обов'язками у сфері надання послуг;
- в) конкретні учасники (сторони).

16. Яке з тверджень є правильним:

- а) транспортне право є інститутом цивільного права;
- б) транспорт є специфічна галузь економіки;
- в) транспортне право – це комплексна галузь права.

17. Вставте пропущені слова у висловлюванні:

Транспортне право являє собою.....транспортного законодавства, а транспортне законодавство - ..... вираження транспортного права;

- а) структура, зміст;
- б) система, форма;
- в) зміст, форма.

18. Норми транспортного права є основою або необхідною передумовою:

- а) виникнення транспортних правовідносин;
- б) зміни транспортних правовідносин;
- в) припинення транспортних правовідносин.

19. Способи захисту транспортних правовідносин:

- а) в адміністративному порядку;
- б) шляхом самозахисту;
- в) через спеціалізовані державні структури.

20. Виділіть ознаки транспортних правовідносин:

- а) предметом транспортних правовідносин завжди є діяльність з надання послуг;
- б) транспортні правовідносини можуть виникати за ініціативою будь-якої із сторін;
- в) наявність у транспортних правовідносинах державно-владного організуючого впливу або виконавчо-розпорядчої діяльності.

21. Відповідно до Закону України „ Про транспорт” до транспортної системи України входять:

- а) шляхи сполучення загального користування;
- б) промисловий залізничний транспорт;
- в) відомчий транспорт.

22. Виділіть методи управління транспортом:

- а) примус;
- б) переконання;
- в) заохочення.

23. Суб'єктами правопорушень на транспорті є:

- а) юридичні особи;
- б) фізичні особи, які досягли 14 років;
- в) посадові особи.

24. Складати протоколи на транспорті про адміністративні проступки мають право:

- а) уповноважені на те органи державного пожежного нагляду;
- б) уповноважені на те органи внутрішніх справ;
- в) уповноважені на те органи служби безпеки.

25. Види стягнень за вчинення адміністративних проступків на транспорті:

- а) попередження;
- б) безоплатне вилучення транспортного засобу;
- в) конфіскація.

26. Який характер носить цивільно-правова відповідальність:

- а) компенсаційний;
- б) обмежений в окремих випадках;
- в) повний.

27. До пасажирського автомобільного транспорту відносять:

- а) автомобілі з кількістю місць для сидіння понад 9, не враховуючи місця для водія;
- б) автомобілі з 9 місцями для сидіння;
- в) автомобілі з кількістю місць для сидіння не більше 9, враховуючи місце для водія.

28. Основною ланкою автотранспортної галузі є:

- а) автотранспортне міністерство;

- б) автотранспортне підприємство;
- в) автотранспортна організація.

29. Протягом якого строку власники транспортних засобів зобов'язані зареєструвати свої транспортні засоби:

- а) протягом 10 діб з моменту придбання;
- б) протягом 10 діб з моменту отримання або виникнення обставин, що вимагають внесення певних виправлень;
- в) протягом 1 місяця з моменту придбання.

30. Залізничний транспорт загального користування забезпечує:

- а) системне переміщення вантажів у процесі виробництва;
- б) потреби суспільного виробництва і населення країни в перевезеннях;
- в) надання транспортних послуг усім споживачам без обмежень за ознаками форм власності, видів діяльності тощо.

31. Які з тверджень є правильними:

- а) пасажирський залізничний транспорт належить до сфери нематеріального виробництва;
- б) основною організаційною ланкою на залізничному транспорті є залізниця;
- в) залізничні станції бувають пасажирські, вантажні, сортувальні і ін.

32. Залізничний транспорт здійснює свою діяльність на землях, які надаються йому у:

- а) оперативне управління;
- б) користування;
- в) господарське відання.

33. Повітряні судна в Україні бувають:

- а) цивільні;
- б) державні;
- в) громадські.

34. Який принцип є основою економічних і соціальних відносин підприємств трубопровідного транспорту:

- а) принцип взаємної вигоди;
- б) принцип законності;
- в) принцип взаємної відповідальності.

35. Відповідальність за порушення законодавства про трубопровідний транспорт несуть особи, винні у такому:

- а) невиконання планів взаємодії під час здійснення робіт в умовах надзвичайного стану;
- б) недотримання екологічної безпеки;
- в) недотримання приписів органів, що здійснюють державний контроль і нагляд.

36. Суб'єктами правового регулювання відносин в галузі трубопровідного транспорту є:

- а) громадяни України;
- б) іноземці;
- в) юридичні особи.

37. Взаємодія усіх видів транспорту у вузькому розумінні – це:

- а) всі правовідносини, які виникають поміж підприємствами різних видів транспорту в процесі перевезення пасажирів і вантажів;
- б) правовідносини, які виникають між суб'єктами у процесі перевезення пасажирів і вантажів, які закріплені у відповідних статутах окремих видів транспорту та укладених на їхній основі договорах;
- в) всі правовідносини, які виникають поміж підприємствами різних видів транспорту в процесі перевезення пасажирів.

38. Виділіть організаційно-правові форми взаємодії різних видів транспорту:

- а) послідовне укладення кількох угод перевезення;
- б) пряме змішане сполучення;
- в) пряме водне сполучення.

39. Скільки транспортних коридорів прокладено через територію України за концепцією, прийнятою 1994 року на Пан'європейській конференції:

- а) п'ять;
- б) чотири;
- в) три.

40. Норми яких галузей права знайшли свій вираз при укладенні вузлової угоди:

- а) цивільного права;
- б) адміністративного права;
- в) кримінального права.

41. Ознаки суб'єкта транспортних правовідносин:

- а) наділений правами та обов'язками у сфері транспортної діяльності;
- б) наділений правами та обов'язками у сфері надання послуг;
- в) конкретні учасники (сторони).

42. Предметом правового регулювання транспортного права є:

- а) суспільні відносини, що виникають між транспортними підприємствами і клієнтами у зв'язку з користуванням шляхами сполучення і транспортними засобами;
- б) відносини між транспортними підприємствами при здійсненні процесу перевезень;
- в) відносини між клієнтами в процесі надання їм транспортних послуг.

43. Єдина транспортна система сприяє:

- а) нормальному функціонуванню всіх галузей суспільного виробництва;
- б) соціальному та економічному розвитку та зміцненні обороноздатності держави;
- в) політичному та гуманітарному розвитку країни.

44. Державну реєстрацію і облік транспортних засобів здійснюють:

- а) органи ДАІ МВС України на підставі розпорядження КМУ;
- б) в окремих випадках Державний комітет з нагляду за охороною праці;
- в) в окремих випадках Державний комітет у справах молоді і спорту.

45. До водного фонду України належить:

- а) поверхневі води;
- б) підземні джерела;
- в) підземні води.

46. Виходячи з Конвенції ООН по морському праву (30.04.1982р.) та інших нормативних актів можна так класифікувати морські простори:

- а) морські простори, які пролягають незалежно від державних кордонів;
- б) ті, що в межах державних кордонів;
- в) ті, що поза межами державних кордонів.

47. КМУ у сфері залізничного транспорту здійснює такі повноваження:

- а) призначає і звільняє керівників залізниць;
- б) за рахунок власних коштів створює недержавний пенсійний фонд і виплачує залізничникам пенсію на підставі чинного законодавства України;
- в) затверджує Статут залізниць України.

48. До елементів структури повітряного простору України належить:

- а) заборонені зони;
- б) небезпечні зони;
- в) зони обмеження польотів.

49. Перевезення пасажирів повітряним транспортом у напрямку „туди” і „звідти” розглядається як:

- а) один договір;
- б) два окремих договори;
- в) такі договори відсутні.

50. Діяльність суб'єктів трубопровідного транспорту стосується:

- а) оборони держави;
- б) інженерних робіт в даній галузі;
- в) забезпечення безпеки на трубопровідному транспорті.

51. Державне управління у сфері трубопровідного транспорту здійснюють:

- а) центральні органи державної виконавчої влади;
- б) місцеві органи державної виконавчої влади;
- в) органи місцевого самоврядування.

52. Головна мета взаємодії:

- а) перевезення;
- б) зближення перевізника та пасажирів;
- в) дотримання законодавства суб'єктами транспортного права.

53. У взаємодії різних видів транспорту основним документом є:

- а) квитанція;
- б) накладна;
- в) чек.

54. Суб'єктами правопорушень на транспорті є:

- а) юридичні особи;
- б) фізичні особи, які досягли 14 років;
- в) посадові особи.

55. Види стягнень за вчинення адміністративних проступків на транспорті:

- а) попередження;
- б) оплатне вилучення транспортного засобу;
- в) конфіскація.

56. До пасажирського автомобільного транспорту відносять:

- а) автомобілі з кількістю місць для сидіння понад 9, враховуючи місце для водія;
- б) автомобілі з 9 місцями для сидіння;
- в) автомобілі з кількістю місць для сидіння не більше 9, враховуючи місце для водія.

57. Колізійні норми – це:

- а) сукупність деяких правових норм, які містяться у національному праві і які мають відсилочний характер;
- б) сукупність деяких правових норм, які містяться у міжнародному праві і які мають рекомендаційний характер;
- в) сукупність міжнародних норм, які ратифіковані ВРУ і є частиною національного законодавства.

58. Які з тверджень є правильними:

- а) пасажирський залізничний транспорт належить до сфери матеріального виробництва;
- б) основною організаційною ланкою на залізничному транспорті є залізниця;
- в) залізничні станції бувають пасажирські, вантажні, сортувальні і ін.

59. До складу авіаційного персоналу входять:

- а) авіаційні експерти;
- б) спеціалісти, які обслуговують повітряні перевезення;
- в) спеціалісти, які здійснюють забезпечення авіаційної безпеки в цілому.

60. Який принцип є основою економічних і соціальних відносин підприємств трубопровідного транспорту:

- а) принцип взаємної допомоги;
- б) принцип законності;
- в) принцип взаємної відповідальності.

61. Повітряні судна в Україні бувають:

- а) цивільні;
- б) державні;
- в) експериментальні.

62. Промисловий залізничний транспорт забезпечує:

- а) системне переміщення вантажів у процесі виробництва;
- б) потреби суспільного виробництва і населення країни в перевезеннях;
- в) надання транспортних послуг усім споживачам без обмежень за ознаками форм власності, видів діяльності тощо.

63. Складати протоколи на транспорті про адміністративні проступки мають право:

- а) уповноважені на те органи державного пожежного нагляду;
- б) уповноважені на те органи внутрішніх справ;
- в) уповноважені на те органи водного господарства.

64. Виокремлення транспортних правопорушень у самотійні групи зумовлено наявністю в усіх транспортних правопорушеннях:

- а) єдиного родового об'єкта;
- б) спільних вимог до суб'єктів правопорушення;
- в) спільних вимог до об'єкта та суб'єкта правопорушення.

65. Відповідно до Кримінального кодексу України катастрофа- це:

- а) подія, що сталася під час руху транспортних засобів, внаслідок якої відбулося зіткнення суден чи сходження потяга з рейок, але які не призвели до загибелі людей, хоча й заподіяли значну шкоду або порушили нормальну роботу транспорту;
- б) зіткнення рухомого складу або суден, потоплення судна або затоплення його частин, викидання на берег, посадку на мілину, якщо не спричинило каліцтво або смерть членів екіпажу або пасажирів чи призвело до зниження або істотного пошкодження локомотивів рухомого складу, шляхів сполучень, повітряних, морських, річкових суден тощо;
- в) надзвичайна ситуація, подія.

66. Єдина транспортна система сприяє:

- а) нормальному функціонуванню всіх галузей суспільного виробництва;
- б) соціальному та економічному розвитку та зміцненні обороноздатності держави;
- в) політичному та гуманітарному розвитку країни.

67. Управління в галузі транспорту має забезпечувати:

- а) своєчасне задоволення потреб населення в перевезеннях;
- б) повне задоволення потреб населення в перевезеннях;
- в) якісне задоволення потреб населення в перевезеннях.

68. На яких видах транспорту передбачається державне регулювання транспортних відносин:

- а) на всіх видах транспорту;
- б) на тих видах транспорту де державне регулювання є обов'язковим;
- в) на жодному із видів транспорту.

69. Спеціальним суб'єктом проступку є:

- а) особи, які мають право керувати транспортними засобами;
- б) особи, які не мають право керувати транспортними засобами;
- в) водії, які під час керування транспортними засобами перебувають у стані сп'яніння.

70. Основні функції автомобільного транспорту:

- а) забезпечення оборонних потреб держави;
- б) забезпечення нормального функціонування виробництва та обігу продукції промисловості;
- в) забезпечення нормального функціонування виробництва та обігу продукції сільського господарства.

71. До складу автомобільного транспорту входить:

- а) відомчий транспорт;
- б) автомобільні транспортні засоби фізичних осіб, що використовуються ними для власних потреб;
- в) індивідуальний транспорт.

72. Водій може бути позбавлений права керування транспортним засобом у випадках:

- а) депресивного стану водія під час керування транспортним засобом;
- б) за матеріалами кримінальної справи у разі здійснення водієм хуліганських

дій;

в) на підставі висновку органів внутрішніх справ, про погіршення стану здоров'я, якщо це заважає безпечному управлінню транспортним засобом.

73. Яке з тверджень є правильним:

а) транспортне право є інститутом цивільного права;

б) транспорт є специфічна галузь економіки;

в) транспортне право – це комплексна галузь права.

74. Способи захисту транспортних правовідносин:

а) в адміністративному порядку;

б) шляхом самозахисту;

в) через спеціалізовані державні структури.

75. Виділіть ознаки транспортних правовідносин:

а) предметом транспортних правовідносин завжди є діяльність з надання послуг;

б) транспортні правовідносини можуть виникати за ініціативою будь-якої із сторін;

в) наявність у транспортних правовідносинах державно-владного організуючого впливу або виконавчо-розпорядчої діяльності.

76. Назвіть залізниці України:

а) Південна;

б) Південно-західна;

в) Придніпровська.

77. Суб'єктами правопорушень на транспорті є:

а) юридичні особи;

б) фізичні особи, які досягли 14 років;

в) посадові особи.

78. Управління в галузі транспорту має забезпечувати:

а) своєчасне задоволення потреб населення в перевезеннях;

б) повне задоволення потреб населення в перевезеннях;

в) якісне задоволення потреб населення в перевезеннях.

79. На яких видах транспорту передбачається державне регулювання транспортних відносин:

а) на всіх видах транспорту;

б) на тих видах транспорту де державне регулювання є обов'язковим;

в) на жодному із видів транспорту.

80. Виділіть ознаки суб'єкта управління транспортом:

а) створений у встановленому законодавством порядку спеціально для здійснення управлінських функцій;

б) наділений правами та обов'язками;

в) забезпечується державою.

81. Спеціальним суб'єктом проступку є:

а) особи, які мають право керувати транспортними засобами;

б) особи, які не мають право керувати транспортними засобами;

в) водії, які під час керування транспортними засобами перебувають у стані сп'яніння.

82. Ознаки цивільно-правової відповідальності:

- а) відповідальність може настати і без вини;
- б) умови відповідальності суб'єктів перевозочного процесу неоднакові;
- в) транспортним відносинам притаманний особливий претензійний порядок здійснення задоволення вимог.

83. Основні функції автомобільного транспорту:

- а) забезпечення оборонних потреб держави;
- б) забезпечення нормального функціонування виробництва та обігу продукції промисловості;
- в) забезпечення нормального функціонування виробництва та обігу продукції сільського господарства.

84. До складу автомобільного транспорту входить:

- а) відомчий транспорт;
- б) автомобільні транспортні засоби фізичних осіб, що використовуються ними для власних потреб;
- в) індивідуальний транспорт.

85. До автомобільного транспорту загального користування відносять:

- а) автотранспортні підприємства, що перебувають у власності Державної служби автомобільного транспорту України;
- б) автотранспортні організації, що перебувають у власності Державної служби автомобільного транспорту України;
- в) відомчий транспорт.

86. Автомобільний транспорт загального користування здійснює перевезення:

- а) в сільській місцевості;
- б) вантажів в містах для будівельних організацій;
- в) внутрішньозаводські, пов'язані з практичною діяльністю даного підприємства.

87. До елементів структури повітряного простору України належить:

- а) заборонені зони;
- б) небезпечні зони;
- в) зони обмеження польотів.

88. Вимоги, які ставляться до авіаційного персоналу:

- а) наявність свідоцтва на право здійснення професійної діяльності;
- б) досягнення 21 року;
- в) відповідність стану здоров'я встановленим вимогам.

89. Який принцип повітряного транспорту відіграв важливу роль у врегулюванні суспільних відносин в даній сфері:

- а) принцип виключного суверенітету України на повітряний простір;
- б) принцип повного та виключного суверенітету України на повітряний простір;
- в) принцип повного суверенітету України на повітряний простір.

90. При здійсненні повітряних перевезень заборонено перевозити:

- а) корозійні та їдкі речовини;
- б) стиснені та розріджені гази;

в) легкозаймисті речовини.

91.Перевезення пасажирів повітряним транспортом у напрямку „туда” і „звідти” розглядається як:

- а) один договір;
- б) два окремих договори;
- в) такі договори відсутні.

92.Документом на перевезення повітряним транспортом є:

- а) при перевезенні багажу – квиток;
- б) при перевезенні пасажирів – квитанція;
- в) при перевезенні пасажирів та багажу – відривний талон.

2,5 балів – оцінювання самостійної роботи (по темах, винесених для самостійного вивчення; виконання тестових завдань)

№ п/п	бали	Оцінка	Оцінка відповідно ECES
1	2,5	відмінно	(A) – якщо студент демонструє вільне володіння питаннями, які виносяться на самостійне опрацювання, безпомилково виконує усі завдання;
2	2	добре	(BC) – якщо студент при відповіді на теоретичні питання самостійного опрацювання допускають деякі неточності;
3	1,5	задовільно	(DE) –якщо студент не володіє більшістю питаннями для самостійного опрацювання;
4	1	незадовільно	(FX) – якщо студент не достатньо володіє питаннями для самостійного опрацювання;
5	0	незадовільно	(F) – якщо студент не опрацював завдання, які були запропоновані для самостійного опрацювання.

1.3. ТЕМИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИХ ЗАВДАНЬ

1. Історико-правові передумови становлення і розвитку транспортного права.
2. Сфера надання транспортних послуг як основа інфраструктури сучасного суспільства.
3. Державне регулювання діяльності у сфері надання транспортних послуг.
4. Особливості правового регулювання діяльності окремих видів транспорту.
5. Державні контракти, державні замовлення і договори на перевезення пасажирів і вантажів, їх значення у наданні транспортних послуг.
6. Законодавство України про тарифи і платежі на транспорті.
7. Ліцензування окремих видів діяльності у сфері транспорту, його завдання.
8. Майно підприємств транспорту. Землі залізничного, морського, річкового, повітряного та інших видів транспорту, їх призначення.
9. Взаємодія підприємств різних видів транспорту під час перевезення пасажирів і вантажів.
10. Міжнародне співробітництво у сфері транспортних підприємств і організацій України.
11. Господарсько-правова компетенція суб'єктів транспортного права.
12. Юридична природа зобов'язань з перевезень.
13. Класифікація транспортних договорів.
14. Плановий і неплановий характер перевезень вантажів.
15. Юридичне значення планів.

- 16.Значення договорів перевезення в забезпеченні внутрішніх та зовнішніх транспортно-економічних зв'язків України й потреб населення у перевезеннях.
- 17.Поняття і юридичний аналіз договору перевезення вантажу.
- 18.Різновиди договорів морського перевезення вантажів та порядок їх укладення.
- 19.Особливості повітряних перевезень вантажів.
- 20.Договори буксирування на морському та річковому видах транспорту.
- 21.Поняття договору перевезення пасажирів, його особливості та види.
- 22.Загальні умови, необхідні для нормального здійснення перевізного процесу.
- 23.Основні положення та умови майнової відповідальності за порушення зобов'язань, які випливають з договору перевезення, їх призначення.
- 24.Відповідальність перевізника за втрату, нестачу, псування чи пошкодження прийнятого до перевезення вантажу.
- 25.Відповідальність перевізника за прострочення доставки вантажу.
- 26.Майнова відповідальність відправника та одержувача за неналежне виконання обов'язків, які випливають з договору про перевезення вантажу та чинного законодавства.
- 27.Загальна характеристика та значення організаційних (довгострокових) договорів, їх види, зміст і порядок укладення.
- 28.Види допоміжних договорів (транспортного експедирування, про експлуатацію під'їзних колій, про подачу та забирання вагонів), їх значення, порядок розробки.
- 29.Досудовий порядок врегулювання спорів, що виникають у договорах з перевезення.
- 30.Судовий порядок врегулювання спорів, що виникають у договорах з перевезення.

10 балів написання індивідуального наукового-дослідного завдання

№ п/п	бали	Оцінка	Оцінка відповідно ECES
1	10 - 9	відмінно	(A) – якщо студент демонструє вільне володіння проблемою, яка виноситься для опрацювання з обґрунтуванням своїх думок необхідною кількістю джерел;
2	8 – 7	добре	(BC) – якщо студент при відповіді на теоретичні питання допускає деякі неточності, теоретичні положення не завжди аргументовані;
3	6 - 5	задовільно	(DE) – якщо студент опрацював лише законодавство з теми дослідження без наукових джерел та власних пропозицій щодо вирішення наукової проблеми;
4	4 - 3	незадовільно	(FX) – якщо студент не окреслив меж проблеми та шляхи її вирішення з посиланням на наукові джерела та законодавство;
5	2 - 0	незадовільно	(F) – якщо студент не виконав повністю завдання.

1.4. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Примітка: Студенти, прізвища яких розташовані за порядковим номером у журналі групи виконують свій варіант:

1–3 варіант № 1

4–6 варіант № 2

7–9варіант № 3

- 10–12 варіант № 4
- 13–15 варіант № 5
- 16–18 варіант № 6
- 19–21 варіант № 7
- 22–24 варіант № 8
- 25–27 варіант № 9
- 28–30... варіант № 10

Варіант №1.

Розкрити зміст поняття:

Поняття та особливості водного транспорту України

Вирішіть тестове завдання:

Виділіть ознаки транспортних правовідносин:

- а) предметом транспортних правовідносин завжди є діяльність з надання послуг;
- б) транспортні правовідносини можуть виникати за ініціативою будь-якої із сторін;
- в) наявність у транспортних правовідносинах державно–владного організуючого впливу або виконавчо-розпорядчої діяльності;

Варіант №2.

Розкрити зміст поняття:

Україна – суб’єкт міжнародного водного права.

Вирішіть тестове завдання:

Відповідно до Закону України “Про транспорт” до транспортної системи України входять:

- а) шляхи сполучення загального користування;
- б) промисловий залізничний транспорт;
- в) відомчий транспорт;

Варіант №3.

Розкрити зміст поняття:

Види повітряного транспорту.

Вирішіть тестове завдання:

До пасажирського автомобільного транспорту відносять:

- а) автомобілі з кількістю місць для сидіння понад 9, не враховуючи місця для водія;
- б) автомобілі з 9 місцями для сидіння;
- в) автомобілі з кількістю місць для сидіння не більше 9, враховуючи місце для водія;

Варіант №4.

Розкрити зміст поняття:

Комерційна діяльність цивільної авіації.

Вирішіть тестове завдання:

Які з тверджень є правильними:

- а) пасажирський залізничний транспорт належить до сфери нематеріального виробництва;
- б) основною організаційною ланкою на залізничному транспорті є залізниця;
- в) залізничні станції бувають пасажирські, вантажні, сортувальні і ін.;

Варіант №5.

Розкрити зміст поняття:

Господарська діяльність цивільної авіації.

Вирішіть тестове завдання:

Взаємодія усіх видів транспорту у вузькому розумінні – це:

- а) всі правовідносини, які виникають поміж підприємствами різних видів транспорту в процесі перевезення пасажирів і вантажів;
- б) правовідносини, які виникають між суб'єктами у процесі перевезення пасажирів і вантажів, які закріплені у відповідних статутах окремих видів транспорту та укладених на їхній основі договорах;
- в) всі правовідносини, які виникають поміж підприємствами різних видів транспорту в процесі перевезення пасажирів;

Варіант №6.

Розкрити зміст поняття:

Особливості трубопровідного транспорту.

Вирішіть тестове завдання:

Ознаки суб'єкта транспортних правовідносин:

- а) наділений правами та обов'язками у сфері транспортної діяльності;
- б) наділений правами та обов'язками у сфері надання послуг;
- в) конкретні учасники (сторони);

Варіант №7.

Розкрити зміст поняття:

Поняття, структура системи і види трубопровідного транспорту.

Вирішіть тестове завдання:

Виходячи з Конвенції ООН по морському праву (30.04.1982 р.) та інших нормативних актів можна так класифікувати морські простори:

- а) морські простори, які пролягають незалежно від державних кордонів;
- б) ті, що в межах державних кордонів;
- в) ті, що поза межами державних кордонів;

Варіант №8.

Розкрити зміст поняття:

Поняття та характеристика вузлової угоди

Вирішіть тестове завдання:

Державне управління у сфері трубопровідного транспорту здійснюють:

- а) центральні органи державної виконавчої влади;
- б) місцеві органи державної виконавчої влади;

в) органи місцевого самоврядування;

Варіант №9.

Розкрити зміст поняття:

Форми та види взаємодії підприємств різних видів транспорту

Вирішіть тестове завдання:

Суб'єктами правопорушень на транспорті є:

- а) юридичні особи;
- б) фізичні особи, які досягли 14 років;
- в) посадові особи;

Варіант №10.

Розкрити зміст поняття:

Особливості договору морського круїзу

Вирішіть тестове завдання:

Які з тверджень є правильними:

- а) пасажирський залізничний транспорт належить до сфери матеріального виробництва;
- б) основною організаційною ланкою на залізничному транспорті є залізниця;
- в) залізничні станції бувають пасажирські, вантажні, сортувальні і ін.;

10 балів написання контрольної роботи

№ п/п	бали	Оцінка	Оцінка відповідно ECES
1	10 - 9	відмінно	(A) – якщо студент демонструє вільне володіння питаннями контрольної роботи, безпомилково виконує усі завдання;
2	8 – 7	добре	(BC) – якщо студент при виконанні контрольної роботи допускає деякі неточності;
3	6 - 5	задовільно	(DE) – якщо студент не достатньо аргументує відповіді у завданнях контрольної роботи;
4	4 - 3	незадовільно	(FX) – якщо студент не виконує більшості завдань для контрольної роботи;
5	2 - 0	незадовільно	(F) – якщо студент не опрацював жодного питання контрольної роботи.

II. ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

2.1. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

2.1.1. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ВИКОНАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТАМИ 6 КУРСУ (11-12 семестр)

У письмовій формі з посиланням на чинне законодавство та судову практику вирішити зазначені задачі та зробити по них обґрунтовані висновки.

Задача 1.

Фабрикою у відповідності з договором перевезення був відправлений вантаж – лляні волокна. Перевезення здійснювалось в прямому змішаному залізнодорожньому-автомобільному зв'язку. До станції Романово вантаж

перевозився по залізній дорозі за пломбами вантожовідправника. При передачі вантажа на автомобільний транспорт на станції Романово автоколони вимагала укласти з нею самостійний договір, оскільки була встановлена недостача вантажу проти ваги, вказаної в перевізних документах. Представники залізної дороги заявили, що вони не вповноважені укласти такий договір, оскільки самі виступають в якості перевізника. Що стосується недостачі, то по цьому питанні, як вважали представники залізної дороги, потрібно скласти комерційний акт. Автоколони запропонувала визвати представників вантожовідправника і укласти з ними договір перевезення вантажу автомобільним транспортом. Але останній відмовився з'явитися на станцію Романово для укладення договору, вказавши, що договір перевезення укладений з залізною дорогою.

Чи правомірні вимоги автоколони при вказаних обставинах ?

Задача 2.

Враховуючи стійкі господарські стосунки і необхідність здійснення систематичних перевезень вантажу, вагонобудівельний завод запропонував Мурманському морському порту укласти довгостроковий (навігаційний) договір на перевезення вантажів із Мурманська в Санкт-Петербург. В проекті договору передбачалося, зокрема, що деталі і запасні частини для будівництва вагонів будуть здаватися до перевезення в упаковці (в дерев'яних ящиках з пломбами відправника) і прийматися перевізником до відправлення по вазі і кількістю місць. А тому при укладенні разових договорів на кожну конкретну відправку вантажу порядок передачі вантажу до перевезення обумовлюватись не буде. В проекті договору вказувалось на те, що розрахунки між сторонами по фрахту будуть проводитися по акредитиву. Мурманській порт, в свою чергу, запропонував включити в текст навігаційного договору умови , за якими, у випадку явищ стихійного характеру, а також при оголошенні карантину отримання вантажу може бути тимчасово зупинене чи обмежено. Крім цього, Мурманський порт настояв на включення в текст договору умов про те, що термін завантаження і розвантаження суден буде визначатися угодою сторін по кожній окремій відправці вантажу при укладенні разового договору. В цій же угоді будуть визначатися і терміни поставки вантажу в пункт призначення.

Які із названих умов можуть бути включені в текст навігаційного договору і які не можуть?

Задача 3.

Обласне транспортно-експедиційне агентство уклали договір з архітектурним управлінням області про виконання допоміжних операцій, пов'язаних з перевезенням вантажів: оформлення накладних на відправлення вантажу, оформлення отримання вантажу, який прибув, проведення розрахунків з станцією перевезення, поставка вантажу на станцію відправлення і зі станції призначення. В березні 1992р. на товарну станцію прибули вагони з вантажем для управління. Залізнична дорога повідомила про це вантажоотримувача і вимагала терміново розвантажити вагони і вивести вантаж зі станції, щоб звільнити під'їзні шляхи для вантажу, який прибуде на станцію для інших вантажоотримувачів. Архітектурне управління відмовилось вивозити

вантаж, який прибув в його адрес, заявив, що за договором на транспортно-експедиційне обслуговування це повинно зробити транспортне агентство. Останнє здійснило розвантаження і вивіз вантаж, який прибув, але з порушенням встановлених термінів.

Які права і обов'язки сторін за договором транспортної експедиції? Які права і обов'язки управління і агентства?

Задача 4.

При укладенні договору чартеру (фрахтування повітряного судна) між сторонами виникли непорозуміння за наступними пунктами договору. Фрахтовик настоював на включення в текст договору відомості про те, з якою метою буде використовуватись повітряне судно протягом часу дії договору. Заперечуючи проти цього, фрахтувальник посилався на те, що Правила перевезення вантажів на повітряних лініях не містить такої вимоги. Крім цього, фрахтувальник вказав на те, що Повітряний кодекс надає йому право використовувати зафрахтоване повітряне судно для будь-яких цілей. Фрахтовик настоював на включення в текст договору вказівок на те, що управління повітряним судном буде здійснюватись екіпажем цивільної авіації, вказівки якого в частині здійснення польоту є обов'язковими до виконання, якщо це вимагають інтереси безпеки польоту. Фрахтувальник заперечував проти включення в текст договору такої умови, передбачаючи, що він ставить його в нерівні умови, мінімізує його можливості у використанні зафрахтованого повітряного судна на свій погляд. Фрахтувальник пропонував включити в текст договору умови, в силу яких йому – фрахтівнику надається право представляти зафрахтоване повітряне судно в субчартер.

Фрахтувальник вважав, що таке право йому надає законодавство. Фрахтовик не погодився з цим. Яким чином повинні бути вирішені ці розбіжності?

2.2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

2.3.1. ПЕРЕЛІК ЗАВДАНЬ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТАМИ 6 КУРСУ (11 семестр)

Примітка: Студенти, прізвища яких розташовані за порядковим номером у журналі групи виконують свій варіант:

1–4 варіант №1

5–8 варіант №2

9–12 варіант №3

13–16 варіант №4

17–20 варіант №5

21–24 варіант №6

25–28 варіант №7

29–32 варіант №8

33–36 варіант №9

37–40... варіант №10

Варіант №1.

Розкрити зміст поняття:

Судова практика та її значення в регулюванні транспортних правовідносин.

Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

Фабрикою у відповідності з договором перевезення був відправлений вантаж – лляні волокна. Перевезення здійснювалось в прямому змішаному залізнодорожньому–автомобільному зв'язку. До станції Романово вантаж перевозився по залізній дорозі за пломбами вантожовідправника. При передачі вантажа на автомобільний транспорт на станції Романово автоколони вимагала укласти з нею самостійний договір, оскільки була встановлена недостача вантажу проти ваги, вказаної в перевізних документах. Представники залізної дороги заявили, що вони не вповноважені укладати такий договір, оскільки самі виступають в якості перевізника. Що стосується недостачі, то по цьому питанні, як вважали представники залізної дороги, потрібно скласти комерційний акт. Автоколони запропонувала визвати представників вантожовідправника і укласти з ними договір перевезення вантажу автомобільним транспортом. Але останній відмовився з'явитися на станцію Романово для укладення договору, вказавши, що договір перевезення укладений з залізною дорогою.

Чи правомірні вимоги автоколони при вказаних обставинах ?

Варіант №2.

Розкрити зміст поняття:

Місце транспортного права у системі наук, його зв'язок з юридичними та іншими науками.

Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

Враховуючи стійкі господарські стосунки і необхідність здійснення систематичних перевезень вантажу, вагонобудівельний завод запропонував Мурманському морському порту укласти довгостроковий (навігаційний) договір на перевезення вантажів із Мурманська в Санкт-Петербург. В проекті договору передбачалося, зокрема, що деталі і запасні частини для будівництва вагонів будуть здаватися до перевезення в упаковці (в дерев'яних ящиках з пломбами відправника) і прийматися перевізником до відправлення по вазі і кількістю місць. А тому при укладенні разових договорів на кожну конкретну відправку вантажу порядок передачі вантажу до перевезення обумовлюватись не буде. В проекті договору вказувалося на те, що розрахунки між сторонами по фрахту будуть проводитися по акредитиву. Мурманській порт, в свою чергу, запропонував включити в текст навігаційного договору умови, за якими, у випадку явищ стихійного характеру, а також при оголошенні карантину отримання вантажу може бути тимчасово зупинене чи обмежено. Крім цього,

Мурманський порт настояв на включення в текст договору умов про те, що термін завантаження і розвантаження суден буде визначатися угодою сторін по кожній окремій відправці вантажу при укладенні разового договору. В цій же угоді будуть визначатися і терміни поставки вантажу в пункт призначення.

Які із названих умов можуть бути включені в текст навігаційного договору і які не можуть?

Варіант №3.

Розкрити зміст поняття:

Міжнародно-правові акти як вид нормативного договору у транспортному праві.

Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

Обласне транспортно-експедиційне агентство уклали договір з архітектурним управлінням області про виконання допоміжних операцій, пов'язаних з перевезенням вантажів: оформлення накладних на відправлення вантажу, оформлення отримання вантажу, який прибув, проведення розрахунків з станцією перевезення, поставка вантажу на станцію відправлення і зі станції призначення. В березні 1992р. на товарну станцію прибули вагони з вантажем для управління. Залізнична дорога повідомила про це вантажоотримувача і вимагала терміново розвантажити вагони і вивести вантаж зі станції, щоб звільнити під'їзні шляхи для вантажу, який прибуде на станцію для інших вантажоотримувачів. Архітектурне управління відмовилось вивозити вантаж, який прибув в його адрес, заявив, що за договором на транспортно-експедиційне обслуговування це повинно зробити транспортне агентство. Останнє здійснило розвантаження і вивіз вантаж, який прибув, але з порушенням встановлених термінів.

Які права і обов'язки сторін за договором транспортної експедиції? Які права і обов'язки управління і агентства?

Варіант №4.

Розкрити зміст поняття:

Міжнародні транспортні організації як специфічний вид суб'єктів транспортного права.

Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

При укладенні договору чартеру (фрахтування повітряного судна) між сторонами виникли непорозуміння за наступними пунктами договору. Фрахтовик настоявав на включення в текст договору відомості про те, з якою метою буде використовуватись повітряне судно протягом часу дії договору. Заперечуючи проти цього, фрахтувальник посилався на те, що Правила перевезення вантажів на повітряних лініях не містить такої вимоги. Крім цього, фрахтувальник вказав на те, що Повітряний кодекс надає йому право використовувати зафрахтоване повітряне судно для будь-яких цілей. Фрахтовик

настоював на включення в текст договору вказівок на те, що управління повітряним судном буде здійснюватись екіпажем цивільної авіації, вказівки якого в частині здійснення польоту є обов'язковими до виконання, якщо це вимагають інтереси безпеки польоту. Фрахтувальник заперечував проти включення в текст договору такої умови, передбачаючи, що він ставить його в нерівні умови, мінімізує його можливості у використанні зафрахтованого повітряного судна на свій погляд. Фрахтувальник пропонував включити в текст договору умови, в силу яких йому – фрахтівнику надається право представляти зафрахтоване повітряне судно в субчартер.

Фрахтувальник вважав, що таке право йому надає законодавство. Фрахтовик не погодився з цим. Яким чином повинні бути вирішені ці розбіжності ?

Варіант №5.

Розкрити зміст поняття:

Спеціальні органи державного управління окремими видами транспорту.

Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

Фабрикою у відповідності з договором перевезення був відправлений вантаж – лляні волокна. Перевезення здійснювалось в прямому змішаному залізнодорожньому-автомобільному зв'язку. До станції Романово вантаж перевозився по залізній дорозі за пломбами вантожовідправника. При передачі вантажа на автомобільний транспорт на станції Романово автоколони вимагала укласти з нею самостійний договір, оскільки була встановлена недостача вантажу проти ваги, вказаної в перевізних документах. Представники залізної дороги заявили, що вони не вповноважені укладати такий договір, оскільки самі виступають в якості перевізника. Що стосується недостачі, то по цьому питанні, як вважали представники залізної дороги, потрібно скласти комерційний акт. Автоколони запропонувала визвати представників вантожовідправника і укласти з ними договір перевезення вантажу автомобільним транспортом. Але останній відмовився з'явитися на станцію Романово для укладення договору, вказавши, що договір перевезення укладений з залізною дорогою.

Чи правомірні вимоги автоколони при вказаних обставинах ?

Варіант №6.

Розкрити зміст поняття:

Ліцензування транспортної діяльності.

Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

Враховуючи стійкі господарські стосунки і необхідність здійснення систематичних перевезень вантажу, вагонобудівельний завод запропонував Мурманському морському порту укласти довгостроковий (навігаційний) договір на перевезення вантажів із Мурманська в Санкт-Петербург. В проекті договору передбачалося, зокрема, що деталі і запасні частини для будівництва вагонів будуть здаватися до перевезення в упаковці (в дерев'яних ящиках з

пломбами відправника) і прийматися перевізником до відправлення по вазі і кількістю місць. А тому при укладенні разових договорів на кожну конкретну відправку вантажу порядок передачі вантажу до перевезення обумовлюватись не буде. В проекті договору вказувалось на те, що розрахунки між сторонами по фрахту будуть проводитися по акредитиву. Мурманській порт, в свою чергу, запропонував включити в текст навігаційного договору умови, за якими, у випадку явищ стихійного характеру, а також при оголошенні карантину отримання вантажу може бути тимчасово зупинене чи обмежено. Крім цього, Мурманський порт настояв на включення в текст договору умов про те, що термін завантаження і розвантаження суден буде визначатися угодою сторін по кожній окремій відправці вантажу при укладенні разового договору. В цій же угоді будуть визначатися і терміни поставки вантажу в пункт призначення.

Які із названих умов можуть бути включені в текст навігаційного договору і які не можуть?

Варіант №7.

Розкрити зміст поняття:

Правова доктрина як джерело транспортного права.

Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

При укладенні договору чартеру (фрахтування повітряного судна) між сторонами виникли непорозуміння за наступними пунктами договору. Фрахтовик настоював на включення в текст договору відомості про те, з якою метою буде використовуватись повітряне судно протягом часу дії договору. Заперечуючи проти цього, фрахтувальник посилався на те, що Правила перевезення вантажів на повітряних лініях не містить такої вимоги. Крім цього, фрахтувальник вказав на те, що Повітряний кодекс надає йому право використовувати зафрахтоване повітряне судно для будь-яких цілей. Фрахтовик настоював на включення в текст договору вказівок на те, що управління повітряним судном буде здійснюватись екіпажем цивільної авіації, вказівки якого в частині здійснення польоту є обов'язковими до виконання, якщо це вимагають інтереси безпеки польоту. Фрахтувальник заперечував проти включення в текст договору такої умови, передбачаючи, що він ставить його в нерівні умови, мінімізує його можливості у використанні зафрахтованого повітряного судна на свій погляд. Фрахтувальник пропонував включити в текст договору умови, в силу яких йому – фрахтівнику надається право представляти зафрахтоване повітряне судно в субчартер.

Фрахтувальник вважав, що таке право йому надає законодавство. Фрахтовик не погодився з цим. Яким чином повинні бути вирішені ці розбіжності?

Варіант №8.

Розкрити зміст поняття:

Фізичні та юридичні особи як суб'єкти транспортного права.

Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

Обласне транспортно-експедиційне агентство уклали договір з архітектурним управлінням області про виконання допоміжних операцій, пов'язаних з перевезенням вантажів: оформлення накладних на відправлення вантажу, оформлення отримання вантажу, який прибув, проведення розрахунків з станцією перевезення, поставка вантажу на станцію відправлення і зі станції призначення. В березні 1992р. на товарну станцію прибули вагони з вантажем для управління. Залізнична дорога повідомила про це вантажоотримувача і вимагала терміново розвантажити вагони і вивести вантаж зі станції, щоб звільнити під'їзні шляхи для вантажу, який прибуде на станцію для інших вантажоотримувачів. Архітектурне управління відмовилось вивозити вантаж, який прибув в його адрес, заявив, що за договором на транспортно-експедиційне обслуговування це повинно зробити транспортне агентство. Останнє здійснило розвантаження і вивіз вантаж, який прибув, але з порушенням встановлених термінів.

Які права і обов'язки сторін за договором транспортної експедиції? Які права і обов'язки управління і агентства?

Варіант №9.

Розкрити зміст поняття:

Транспортні організації як суб'єкти транспортного права.

Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

Враховуючи стійкі господарські стосунки і необхідність здійснення систематичних перевезень вантажу, вагонобудівельний завод запропонував Мурманському морському порту укласти довгостроковий (навігаційний) договір на перевезення вантажів із Мурманська в Санкт-Петербург. В проекті договору передбачалося, зокрема, що деталі і запасні частини для будівництва вагонів будуть здаватися до перевезення в упаковці (в дерев'яних ящиках з пломбами відправника) і прийматися перевізником до відправлення по вазі і кількістю місць. А тому при укладенні разових договорів на кожен конкретну відправку вантажу порядок передачі вантажу до перевезення обумовлюватись не буде. В проекті договору вказувалось на те, що розрахунки між сторонами по фрахту будуть проводитися по акредитиву. Мурманській порт, в свою чергу, запропонував включити в текст навігаційного договору умови, за якими, у випадку явищ стихійного характеру, а також при оголошенні карантину отримання вантажу може бути тимчасово зупинене чи обмежено. Крім цього, Мурманський порт настояв на включення в текст договору умов про те, що термін завантаження і розвантаження суден буде визначатися угодою сторін по кожній окремій відправці вантажу при укладенні разового договору. В цій же угоді будуть визначатися і терміни поставки вантажу в пункт призначення.

Які із названих умов можуть бути включені в текст навігаційного договору і які не можуть?

Варіант №10.

Розкрити зміст поняття:

Право власності на транспортні засоби.

Вирішити задачу з використанням чинного законодавства, судової практики, даючи відповіді на поставлені запитання:

Фабрикою у відповідності з договором перевезення був відправлений вантаж – лляні волокна. Перевезення здійснювалось в прямому змішаному залізнодорожньому-автомобільному зв'язку. До станції Романово вантаж перевозився по залізній дорозі за пломбами вантожовідправника. При передачі вантажа на автомобільний транспорт на станції Романово автоколони вимагала укласти з нею самостійний договір, оскільки була встановлена недостача вантажу проти ваги, вказаної в перевізних документах. Представники залізної дороги заявили, що вони не вповноважені укласти такий договір, оскільки самі виступають в якості перевізника. Що стосується недостачі, то по цьому питанні, як вважали представники залізної дороги, потрібно скласти комерційний акт. Автоколони запропонувала визвати представників вантожовідправника і укласти з ними договір перевезення вантажу автомобільним транспортом. Але останній відмовився з'явитися на станцію Романово для укладення договору, вказавши, що договір перевезення укладений з залізною дорогою.

Чи правомірні вимоги автоколони при вказаних обставинах ?

ІІІ. ПИТАННЯ ДЛЯ ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

3.1. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ЗМІСТОВИХ МОДУЛІВ № 1-2 СТУДЕНТАМ 5 КУРСУ ДЕННОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Перелік питань до першого модуля

1. Транспорт як загальна складова суспільного виробництва.
2. Поняття та ознаки транспортної діяльності.
3. Види транспортної діяльності.
4. Поняття та структура транспортного права України.
5. Предмет правового регулювання транспортного права України.
6. Метод правового регулювання транспортного права України.
7. Система транспортного права України.
8. Функції транспортного права України: поняття, ознаки.
9. Принципи транспортного права України: поняття, види (загальноправові, міжгалузеві, галузеві, принципи інститутів транспортного права).
10. Поняття та види суб'єктів транспортного права України.
11. Транспортні правовідносини: поняття, ознаки та їхня характеристика.
12. Правове становище транспортних організацій.
13. Правове становище споживачів транспортних послуг.
14. Джерела транспортного права: поняття та особливості

15. Комплексні джерела транспортного права України: загальна характеристика.
16. Поняття та структура транспортної системи України.
17. Завдання державного управління в галузі транспорту.
18. Суб'єкти, які здійснюють управління транспортом, їхня структура й повноваження.
19. Форми управління транспортом: поняття та види.
20. Методи управління транспортом: загальна характеристика.
21. Ліцензування на транспорті.
22. Транспортні засоби як об'єкти майнових відносин.
23. Право власності на транспортні засоби: поняття, зміст, підстави набуття та припинення.
24. Момент виникнення права власності на транспортні засоби.
25. Державна реєстрація автотранспортних засобів.
26. Правове регулювання цін і тарифів на транспортні послуги перевезення пасажирів і багажу.
27. Провізна плата за перевезення вантажів: загальна характеристика.
28. Поняття та види правопорушень на транспорті.
29. Особливості цивільно-правової відповідальності за порушення транспортних зобов'язань.
30. Відповідальність за невиконання плану перевезень.
31. Відповідальність за несхоронність перевозимих вантажів (втрата, нестача, псування чи пошкодження прийнятого до перевезення вантажу).

Перелік питань до другого модуля

1. Функції автомобільного транспорту України.
2. Позитивні та негативні особливості автомобільного транспорту.
3. Джерела автомобільного права України: загальна характеристика.
4. Державна служба автомобільного транспорту України: поняття, завдання, правовий статус.
5. Види автомобільних транспортних засобів.
6. Договір перевезення вантажів автомобільним транспортом: поняття, предмет, порядок укладення, істотні умови, форма договору.
7. Зміст договору перевезення вантажів автомобільним транспортом.
8. Договір транспортного експедирування: поняття, предмет, істотні умови, сторони, форма укладення.
9. Зміст договору транспортного експедирування. Відповідальність за договором транспортного експедирування.
10. Правове регулювання перевезення пасажирів автомобільним транспортом: загальна характеристика.
11. Порядок визначення пасажирського перевізника на автобусному маршруті загального користування.
12. Договір перевезення пасажирів автомобільним транспортом: поняття, предмет, істотні умови, сторони, форма укладення.
13. Перевезення багажу автомобільним транспортом.

14. Договір перевезення пошти автомобільним транспортом: поняття, сторони, зміст та відповідальність сторін.
15. Перевезення у прямому змішаному сполученні за участю автомобільного та інших видів транспорту.
16. Поняття зміст договору про технічне обслуговування і ремонт автомобільного транспортного засобу.
17. Поняття та види мореплавства.
18. Поняття та види правовідносин, що виникають у сфері торговельного мореплавства.
19. Місце морського права в системі права України.
20. Форми державного регулювання торговельного мореплавства (планування, управління, контроль, нормативне регулювання).
21. Поняття та функції морського порту.
22. Правове регулювання перевезення вантажів морським транспортом.
23. Поняття та види договорів морського перевезення вантажів.
24. Коносамент: поняття, види, функції та його правова природа.
25. Стадії процесу морського перевезення вантажів (прийом вантажу до перевезення, переміщення вантажу, видача вантажу): загальна характеристика.
26. Провізна плата за морське перевезення вантажу.
27. Правове регулювання договору морського перевезення пасажирів.
28. Види договорів морського перевезення пасажирів.
29. Договір морського круїзу.
30. Договір фрахтування суден: поняття, ознаки, види, зміст.
31. Загальна характеристика договору лізингу судна.
32. Поняття та види договорів морського буксирування.
33. Договір морського страхування: поняття та особливості укладення.
34. Загальна аварія: поняття, види та порядок розподілу
35. Претензії і позови у морському праві.
36. Поняття та структура залізничного транспорту.
37. Джерела залізничного права: загальна характеристика
38. Повноваження Укрзалізниці як суб'єкта управління на залізничному транспорті.
39. Організація перевезень вантажів залізничним транспортом.
40. Поняття, форма та істотні умови договору перевезення вантажів залізничним транспортом.
41. Зміст договору перевезення вантажів залізничним транспортом.
42. Перевезення вантажів у прямому змішаному сполученні за участю залізниць та інших видів транспорту.
43. Специфіка порядку укладання договору перевезення пасажирів залізничним транспортом.
44. Перевезення багажу та вантажобагажу залізничним транспортом.
45. Перевезення пошти залізничним транспортом.
46. Договір повітряного перевезення пасажирів: поняття, порядок оформлення, зміст.

47. Види перевезень повітряним транспортом.
48. Договір повітряного перевезення вантажів: поняття, істотні умови, форма.
49. Види перевезень вантажів повітряним транспортом.
50. Використання повітряних суден для виконання чартерних рейсів. Види чартерних рейсів.
51. Правове регулювання пошуку та рятування на повітряному транспорті.
52. Поняття та види авіаційного страхування. Договір авіаційного страхування: загальна характеристика.

3.2. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ ДЛЯ СТУДЕНТІВ 5 (6) КУРСУ ДЕННОЇ (ЗАОЧНОЇ) ФОРМИ НАВЧАННЯ

1. Транспорт як загальна складова суспільного виробництва.
2. Поняття та ознаки транспортної діяльності.
3. Види транспортної діяльності.
4. Поняття та структура транспортного права України.
5. Предмет правового регулювання транспортного права України.
6. Метод правового регулювання транспортного права України.
7. Система транспортного права України.
8. Функції транспортного права України: поняття, ознаки.
9. Принципи транспортного права України: поняття, види (загальноправові, міжгалузеві, галузеві, принципи інститутів транспортного права).
10. Поняття та види суб'єктів транспортного права України.
11. Транспортні правовідносини: поняття, ознаки та їхня характеристика.
12. Правове становище транспортних організацій.
13. Правове становище споживачів транспортних послуг.
14. Джерела транспортного права: поняття та особливості.
15. Комплексні джерела транспортного права України: загальна характеристика.
16. Поняття та структура транспортної системи України.
17. Завдання державного управління в галузі транспорту.
18. Суб'єкти, які здійснюють управління транспортом, їхня структура й повноваження.
19. Форми управління транспортом: поняття та види.
20. Методи управління транспортом: загальна характеристика.
21. Ліцензування на транспорті.
22. Транспортні засоби як об'єкти майнових відносин.
23. Право власності на транспортні засоби: поняття, зміст, підстави набуття та припинення.
24. Момент виникнення права власності на транспортні засоби.
25. Державна реєстрація автотранспортних засобів.
26. Правове регулювання цін і тарифів на транспортні послуги перевезення пасажирів і багажу.
27. Провізна плата за перевезення вантажів: загальна характеристика.
28. Поняття та види правопорушень на транспорті.
29. Особливості цивільно-правової відповідальності за порушення транспортних зобов'язань.

30. Відповідальність за невиконання плану перевезень.
31. Відповідальність за несхоронність перевозимих вантажів (втрата, нестача, псування чи пошкодження прийнятого до перевезення вантажу).
32. Функції автомобільного транспорту України.
33. Позитивні та негативні особливості автомобільного транспорту.
34. Джерела автомобільного права України: загальна характеристика.
35. Державна автотранспортна служба України: поняття, завдання, правовий статус.
36. Види автомобільних транспортних засобів.
37. Види вантажів, які подаються до перевезення автомобільним транспортом.
38. Права та обов'язки водіїв автомобільного транспорту при перевезенні вантажів.
39. Упакування та маркування вантажів при перевезенні автомобільним транспортом.
40. Договір перевезення вантажів автомобільним транспортом: поняття, предмет, порядок укладення, істотні умови, форма договору.
41. Зміст договору перевезення вантажів автомобільним транспортом.
42. Відповідальність сторін за договором перевезення вантажів автомобільним транспортом.
43. Договір транспортного експедирування: поняття, предмет, істотні умови, сторони, форма укладення.
44. Зміст договору транспортного експедирування.
45. Відповідальність за договором транспортного експедирування.
46. Правове регулювання перевезення пасажирів автомобільним транспортом: загальна характеристика.
47. Порядок визначення пасажирського перевізника на автобусному маршруті загального користування.
48. Договір перевезення пасажирів автомобільним транспортом: поняття, предмет, істотні умови, сторони, форма укладення.
49. Зміст договору перевезення пасажирів автомобільним транспортом.
50. Перевезення багажу автомобільним транспортом.
51. Договір перевезення пошти автомобільним транспортом: поняття, сторони, зміст та відповідальність сторін.
52. Перевезення у прямому змішаному сполученні за участю автомобільного та інших видів транспорту.
53. Поняття зміст договору про технічне обслуговування і ремонт автомобільного транспортного засобу.
54. Поняття та види мореплавства.
55. Поняття та види правовідносин, що виникають у сфері торговельного мореплавства.
56. Місце морського права в системі права України.
57. Форми державного регулювання торговельного мореплавства (планування, управління, контроль, нормативне регулювання).
58. Арешт морських суден.
59. Поняття та функції морського порту.

60. Правові засади морського агентування.
61. Правовий режим майна, що затонуло в морі.
62. Правове регулювання перевезення вантажів морським транспортом.
63. Поняття та види договорів морського перевезення вантажів.
64. Правовий статус учасників процесу морського перевезення вантажу.
65. Коносамент: поняття, види, функції та його правова природа.
66. Стадії процесу морського перевезення вантажів (прийом вантажу до перевезення, переміщення вантажу, видача вантажу): загальна характеристика.
67. Прийом вантажу до морського перевезення як стадія процесу морського перевезення вантажу.
68. Переміщення вантажу до морського перевезення як стадія процесу морського перевезення вантажу.
69. видача вантажу до морського перевезення як стадія процесу морського перевезення вантажу.
70. Провізна плата за морське перевезення вантажу.
71. Правове регулювання договору морського перевезення пасажирів.
72. Види договорів морського перевезення пасажирів.
73. Зміст договору морського перевезення пасажирів.
74. Відповідальність за договором морського перевезення пасажирів.
75. Договір морського круїзу.
76. Договір фрахтування суден: поняття, ознаки, види, зміст.
77. Загальна характеристика договору лізингу судна.
78. Поняття та види договорів морського буксирування.
79. Договір морського страхування: поняття та особливості укладення.
80. Загальна аварія: поняття, види та порядок розподілу.
81. Претензії і позови у морському праві.
82. Поняття та структура залізничного транспорту.
83. Джерела залізничного права: загальна характеристика.
84. Повноваження Укрзалізниці як суб'єкта управління на залізничному транспорті.
85. Організація перевезень вантажів залізничним транспортом.
86. Відповідальність за невиконання або неналежне виконання плану перевезень залізничним транспортом.
87. Поняття, форма та істотні умови договору перевезення вантажів залізничним транспортом.
88. Зміст договору перевезення вантажів залізничним транспортом.
89. Підстави (обставини), що звільняють залізницю від відповідальності за небереження вантажу
90. Перевезення вантажів у прямому змішаному сполученні за участю залізниць та інших видів транспорту.
91. Специфіка порядку укладання договору перевезення пасажирів залізничним транспортом.
92. Права та обов'язки сторін за договором перевезення пасажирів залізничним транспортом.

- 93.Перевезення багажу та вантажобагажу залізничним транспортом.
- 94.Перевезення пошти залізничним транспортом.
- 95.Порядок використання повітряного простору України.
96. Державне регулювання діяльності авіації.
- 97.Договір повітряного перевезення пасажирів: поняття, порядок оформлення, зміст.
- 98.Види перевезень повітряним транспортом.
- 99.Принципи визначення відповідальності перевізника за договором перевезення пасажирів повітряним транспортом.
100. Договір повітряного перевезення вантажів: поняття, істотні умови, форма.
101. Зміст договору повітряного перевезення вантажів.
102. Види перевезень вантажів повітряним транспортом.
103. Відповідальність сторін за договором повітряного перевезення вантажів.
104. Використання повітряних суден для виконання чартерних рейсів. Види чартерних рейсів.
105. Поняття та види авіаційного страхування. Договір авіаційного страхування: загальна характеристика.

IV. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ:

Нормативно-правові акти

1. Конституція України. Прийнята Верховною Радою України 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – №30. – Ст. 141.
2. Декларація про державний суверенітет України. Прийнята Верховною Радою Української РСР 16 серпня 1990 р. // Відом. Верх. Ради УРСР. – 1990. – №31. – Ст.429.
3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 2003. – № 40. – Ст. 356.
4. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 2001. – № 25. – Ст. 131.
5. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 7 грудня 1984 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України – 1984. – додаток до №51. – Ст. 1122.
6. Кодекс торговельного мореплавства України від 23 травня 1995 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1995. – № 47-52. – Ст. 349.
7. Водний кодекс України від 6 червня 1995 р. із змінами і доп.// Відом. Верх. Ради України. – 1995. – № 24. – Ст. 189.
8. Повітряний кодекс України від 4 травня 1993 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1993. – № 25. – Ст. 274.
9. Митний кодекс України від 11 липня 2002 р. із змінами і доп.// Відом. Верх. Ради України. – 2002. – № 38-39. – Ст. 288.
- 10.Статут автомобільного транспорту УРСР: затв. Постановою Ради Міністрів УРСР від 27 червня 1969 р. із змінами і доп.// ЗП УРСР. – 1969. – № 7. – Ст. 89.

11. Статут залізниць України: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 6 квітня 1998 р. із змінами і доп. // Оф. вісник України. – 1998. – № 14. – С. 150.
12. Конвенція ООН з морського права, 1982 р.
13. Конвенція про міжнародні правила попередження зіткнень суден на морі, 1972 р.
14. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію, 1944 р.
15. Про дорожній рух: Закон України від 30 червня 1993 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1993. – № 31. – Ст. 338.
16. Про транспорт: Закон України від 10 листопада 1994 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1994. – № 51. – Ст. 446.
17. Про трубопровідний транспорт: Закон України від 15 травня 1996 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1996. – № 29. – Ст. 139.
18. Про залізничний транспорт: Закон України від 4 липня 1996 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1996. – № 40. – Ст. 183.
19. Про функціонування єдиної транспортної системи України особливий період: Закон України від 20 жовтня 1998 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1998. – № 52. – Ст. 318.
20. Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію: Закон України від 21 жовтня 1993 р. (в редакції Закону від 13 травня 1999р.) із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1999. – № 27. – Ст. 221.
21. Про транзит вантажів: Закон України від 20 жовтня 1999 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 1999. – № 51. – Ст. 446.
22. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від 6 квітня 2000 р. із змінами і доп. // Відом. Верх. Ради України. – 2000. – № 28. – Ст. 222.
23. Про автомобільний транспорт: Закон України від 5 квітня 2001 р. із змінами і доп. // Оф. вісник України. – 2001. – № 17. – С. 50.
24. Положення про Головну державну технічну інспекцію міського електротранспорту: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 6 лютого 1997 р. № 149 // Офіційний вісник України. – 1997. – № 7. – С. 30.
25. Положення про національного повітряного перевізника: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 15 листопада 1996 р. № 1397 // Урядовий кур'єр. – 1997. – 11 січня.
26. Положення про службу безпеки дорожнього руху міністерств інших центральних органів державної виконавчої влади підприємств, їх об'єднань, установ і організацій: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 5 квітня 1994 р. № 227 // ЗП України. – 1994. – № 8. – Ст. 195.
27. Положення про капітана морського торговельного порту України: затв. наказом Міністерства транспорту України від 18 жовтня 2000 р. № 573 // Оф. вісник України. – 2000. – № 45. – С. 323.
28. Порядок і умови організації перевезень пасажирів та багажу автомобільним транспортом: затв. наказом Міністерства транспорту України від 21 січня 1998 р. № 21 // Оф. вісник України. – 1998. – № 17. – С. 253.

29. Правила перевезень вантажів автомобільним транспортом в Україні: затв. наказом Міністерства транспорту України від 14 жовтня 1997 р. № 363 // Оф. вісник України. – 1998. – № 8. – С. 283.
30. Правила проведення державного технічного огляду автомобілів, автобусів, мототранспорту та причепів: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 26 лютого 1993 р. № 141 // ЗП України. – 1993. – № 7. – Ст. 145.
31. Правила експлуатації трамвая та тролейбуса: затв. наказом Державного комітету України по житлово-комунальному господарству від 10 грудня 1996 р. № 103 // Оф. вісник України. – 1997. – Число 10. – С. 65.
32. Правила користування трамваем і тролейбусом у містах України: затв. наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 18 листопада 1997 р. № 22 // Оф. вісник України. – 1997. – Число 49. – С. 217.
33. Правила технічної експлуатації залізниць України: затв. наказом Міністерства транспорту України від 20 грудня 1996 р. № 411 // Оф. вісник України. – 1997. – Число 8. – Том 2. – С. 212.
34. Правила поведінки громадян на залізничному транспорті: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 10 листопада 1995 р. № 903 // ЗП України. – 1996. – № 3. – Ст. 97.
35. Правила перевезень пасажирів, багажу, вантажобагажу та пошти залізничним транспортом України: затв. наказом Міністерства транспорту України від 28 липня 1998 р. № 297 // Оф. вісник України. — 1998. — № 40. — С. 157.
36. Правила надання послуг з перевезень міським електротранспортом: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 22 квітня 1997 р. № 386 // Оф. вісник України. – 1997. – Число 17. – С. 66.
37. Правила надання послуг пасажирського автомобільного транспорту: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 18 лютого 1997 р. № 176 // Оф. вісник України. – 1997. – № 8. – Т. 2. – С. 142.
38. Законодавство України про дорожній рух // Бюлетень законодавства і юридичної практики України; з. ред. Е. Ф. Демський. – К., 2000. – № 10. – 416 с.
39. Законодавство України про залізничний транспорт // Бюлетень законодавства і юридичної практики України; упоряд. Е. Ф. Демський. – К., 1998. – № 12. – 320с.
40. Автомобільний транспорт в Україні: нормативна база. – К.: Атіка, 2004. – 504 с.
41. Рота О. М. Залізничний транспорт в Україні: нормативна база / О. М. Рота. – К.: КНТ, 2005. – 480 с.
42. Тимчасові правила контролю з метою забезпечення безпеки цивільної авіації: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 2 серпня 1995 р. № 592 // ЗП України. – 1995. – № 11. – Ст. 263.
43. Єдині правила ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правила користування ними та охорони: затв.

Постановою Кабінету Міністрів України від 30 березня 1994 р. № 198 // ЗП України. – 1994. – № 7. – Ст. 182.

44. Про першочергові заходи щодо створення національної мережі міжнародних транспортних коридорів: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 грудня 1996 р. № 1512.
45. Про заходи щодо запобігання надзвичайним ситуаціям під час перевезення небезпечних вантажів автомобільним транспортом: Постанова Кабінету Міністрів України від 29 січня 1999 р. №104 // Оф. вісник України 1999. – № 5. – С. 32.
46. Положення про порядок підготовки та подання інформації про вантаж для його безпечного морського перевезення: затв. Наказом Міністерства транспорту України від 14 грудня 1998 р. № 497 // Оф. вісник України. — 1999. – № 2. – С. 258.
47. Положення про Державну інспекцію з безпеки мореплавства флоту рибного господарства: Затверджене наказом Міністерства аграрної політики України від 8 січня 2002 р. № 2 // Оф. вісник України. – 2002. – № 5. – С. 116.

Навчальна та наукова література:

48. Аксенов И. Я. Единая транспортная система: учеб. для вузов / И. Я. Аксенов. – М.: Высш. шк., 1991. – 383 с.
49. Алексеев С. С. Общая теория права. У 2 кн. / С. С. Алексеев. – М.: Юрид. лит., 1981. – Т. 1. – 360 с; 1982. – Т. 2. – 360 с.
50. Алексаняров-Дольник М. К. Грузовые перевозки разными видами транспорта (правовые вопросы) / М. К. Алексаняров-Дольник, Ф. М. Луганский. – М.: Юридическая литература, 1971.
51. Андреев В. К. Транспортно-экспедиционное обслуживание: Правовые вопросы / В. К. Андреев. – М.: Юрид. лит., 1977.
52. Андреев В. К. Транспортно-экспедиционное обслуживание. Правовые вопросы / В. К. Андреев. – М.: Юрид. лит., 1977. – 71 с.
53. Анцелевич Г. А. Международное транспортное право: учеб. пос. / Г. А. Анцелевич. – К., 1999. – 306 с.
54. Астановский Г. Б. Договорные отношения на эксплуатацию подъездных путей / Г. Б. Астановский // Отв. ред. Н. С. Малейн. – М.: Юрид. лит., 1984. – 112 с.
55. Асеев С. В. Транспортный юридический словарь / С. В. Асеев, С. Н. Кожевников, Г. Н. Королев. – Нижний Новгород, 2000. – 53 с.
56. Балобанов А. Правовое регулирование буксировочной деятельности / А. Балобанов // Судоходство. – 2004. – № 4–6. – С. 56–57.
57. Баталов А. А. Условие о “преимущественном владении и фактическом контроле” над авиапредприятиями в межправительственных соглашениях о воздушном сообщении / А. А. Баталов // Транспортное право. – 2003. – № 1. – С. 38–43.
58. Беннет С. Некоторые оценки британской модели приватизации / С. Беннет // Железные дороги мира. – 2000. – № 12. – С. 5–11.

59. Беннет С. Реструктуризация федеральных железных дорог Швейцарии / С. Беннет // Железные дороги мира. – 2000. – № 4. – С. 9–11.
60. Безлюдько І. Система договорів перевезення за новим законодавством України / І. Безлюдько // Право України. – № 9. – 2005. – С. 46–50.
61. Безлюдько І. Правовий статус перевізника за договором перевезення вантажу повітряним транспортом за чинним законодавством України / І. Безлюдько // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 11. – С. 31–33.
62. Беяневич О. А. Господарський договір та способи його укладання: навч. пос. / О. А. Беяневич. – К.: Наукова думка, 2002. – 280 с.
63. Бенсон Д., Уайтхед Дж. Транспорт и доставка грузов / пер. с англ. – М.: Транспорт, 1990. – 279 с.
64. Быков А. Г. Комментарий к устава автомобильного транспорта союзных республик / А. Г. Быков, Д. Й. Половинчак, Г. П. Савичев. – М.: Юрид. лит., 1978. – 232 с.
65. Быков А. Г. Основы автотранспортного права / А. Г. Быков, Д. И. Половинчак. – М.: Юрид. лит., 1986. – 337 с.
66. Буга С. Понятие и виды смешанных перевозок грузов / С. Буга // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – № 9.
67. Булгакова І. В. Правове регулювання перевезення вантажів залізничним транспортом в Україні: дис. ... канд. юрид. наук. – К., 2003.
68. Булгакова І. В. Поняття та значення договору залізничного перевезення вантажів за законодавством України / І. В. Булгакова // Вісник господарського судочинства. – 2001. – № 1. – С. 164.
69. Булгакова І. В. Загальні правові засади використання залізничних під'їзних колій / І. В. Булгакова // Часопис Київського університету права. – 2002. – № 4. – С. 50–54.
70. Булгакова І. В. Транспортне право України: академ. курс: підруч. для студ. юр. спец. вищ. навч. закл. / І. В. Булгакова, О. В. Клепікова. – К.: Ін Юре, 2005. – 536 с.
71. Булгакова І. В. Особливості відповідальності сторін за договором залізничного перевезення вантажів / І. В. Булгакова // Вісник господарського судочинства. – 2002. – № 4. – С. 207–212.
72. Бурса Н. П. Претензии и иски к транспортным организациям / Н. П. Бурса. – М.: Юрид. лит., 1986.
73. Брагинский М. И. Договорное право. – Книга четвертая: Договоры о перевозке, буксировке, транспортной экспедиции и иных услугах в сфере транспорта / М. И. Брагинский, В. В. Витрянский. – М.: Статут. – 2004.
74. Брильов О. А. Арешт суден для забезпечення морських вимог за законодавством України / О. А. Брильов. – Миколаїв: АТОЛ, 2002. – 242 с.
75. Васильева А. Правове управління транспортною системою України: окремі проблеми / А. Васильева, А. Мілашевич // Право України. – 2000. – № 1.
76. Варыгин А. Н. Кражи грузов, совершаемые на железнодорожном транспорте и их предупреждение: учеб. пос. / А. Н. Варыгин. – Саратов: СЮИ, 1998. – 106 с.

77. Варнавский В. Г. Концессионное хозяйствование на железнодорожном транспорте / В. Г. Варнавский // Железнодорожный транспорт. – 2003. – № 2. – С. 54–59.
78. Васькин В. В. Договоры перевозки железнодорожным и автомобильным транспортом: учеб. пособие к спецкурсу “Транспортное право” / В. В. Васькин, М. Н. Горбунов, В. В. Качанова, В. Д. Рузанова. – Куйбышев: КГУ, 1987. – 90 с.
79. Витрянский В. В. Договор перевозки / В. В. Витрянский. – М.: Статут, 2001. – 536 с.
80. Галиева Р. Ф. Правовое обеспечение сделок с транспортными средствами / Р. Ф. Галиева // Транспортное право. – 2002. – № 2. – С. 4–22.
81. Гайон Г. О формах собственности на железнодорожном транспорте / Г. Гайон // Железные дороги мира. – 1998. – № 11. – С. 11–15.
82. Гауф Г. Р. Правовые методы обеспечения сохранности грузов на железнодорожном транспорте / Г. Р. Гауф, В. В. Ляндрес. – М: Транспорт, 1992.
83. Гіжевський В. К. Правове регулювання транспортною системою України / В. К. Гіжевський, А. В. Мілошевич. – К., 2000. – 141 с.
84. Гречуха В. Н. Транспортное право: В 2 ч. / В. Н. Гречуха. – М.: Издательство МГИУ, 2002. – 179 с.
85. Грязнов В. С. Правовые основы воздушных сообщений: учеб. пос. / В. С. Грязнов. – М., 2001. – 89 с.
86. Гурнак В. М. Законодавче забезпечення діяльності дорожньо-транспортного комплексу України / В. М. Гурнак // Залізничний транспорт України. – 2003. – № 2. – С. 45–48.
87. Гуцуляк В. Н. Морское право: учеб. пос. / В. Н. Гуцуляк. – М.: РосКонсульт, 2000. – 368 с.
88. Горшенева Н. А. Прокурорский надзор за исполнением законодательства, направленного на борьбу с разъединением грузов от документов на железнодорожном транспорте: метод. пос. / Н. А. Горшенева, М. С. Палеев. – М.: ВНИИ проблемы укрепления законности и правопорядка, 1989. – 22 с.
89. Діковська І. А. Відповідальність за шкоду, заподіяну життю та здоров'ю пасажирів при виконанні міжнародних повітряних перевезень / І. А. Діковська // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 2. – С. 46–49.
90. Діковська І. А. Договір повітряного чартеру у міжнародному приватному праві / І. А. Діковська // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наукових праць. Випуск 121. Правознавство. – 2001. – С. 42–45.
91. Діковська І. А. Місце договору повітряного чартеру у системі приватно-правових договорів / І. А. Діковська // Науковий вісник Чернівецького університету: зб. наук. праць. – Вип. 125. Правознавство. – 2001. – С. 35–39.
92. Демиденко В. В. Морське право України: навч. пос. / В. В. Демиденко, А. Н. Шемякин, А. О. Балабанов. – Одеса: АО БАХВА, 1996. – 140 с.

93. Довгополов А. А. Ответственность железнодорожного перевозчика за ненадлежащее исполнение обязательства грузовой перевозки / А. А. Довгополов // Транспортное право. – 2004. – № 3. – С. 31–34.
94. Демский З. Ф. Транспорт, пассажир, право / З. Ф. Демский. – К.: Знание, 1987. – 48 с.
95. Державне управління: Теорія і практика / за ред. В. Б. Авер'янова. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – 432 с.
96. Дрогобецкая Н. Рейсовый чартер и коносамент: правовые аспекты / Н. Дрогобецкая, А. Борчан // Судоходство. – 2003. – № 1–2. – С. 69–70.
97. Евкин В. И. Правовые проблемы аэронавигации (очерк теории и анализа судебной практики) / В. И. Евкин, С. С. Юрьев. – М.: Союз юристов Москвы, 2002.
98. Егиазаров В. А. Транспортное право / В. А. Егиазаров. – М.: Юстицинформ, 2004. – 543 с.
99. Егиазаров В. А. Транспортное право: учеб. пос. / В. А. Егиазаров. – М.: Юрид. лит., 1999. – 416 с.
100. Егиазаров В. А. Транспортное право: учеб. пос. / В. А. Егиазаров. – М.: Юрид. лит., 2001. – 272 с.
101. Єдін О. Транспортна політика в Україні / О. Єдін, Ю. Цветов, Л. Соколов // Економіка України. – 2000. – № 1. – С. 24–34.
102. Ершов А. А. Договор об оказании лоцманских услуг / А. А. Ершов // Транспортное право. – 2004. – № 2. – С. 11–18.
103. Жуков Е. А. Транспортный комплекс в структуре народного хозяйства / Е. А. Жуков. – М.: Наука, 1990. – 160 с.
104. Завязкин В. Ф. Правовая работа на железнодорожном транспорте: Соблюдение трудового законодательства: Справ, книга / В. Ф. Завязкин. – М.: Транспорт, 1989. – 255 с.
105. Загальна теорія держави і права: навч. пос. / Л. М. Колодій, В. В. Копейчиков, С. Л. Лисенков та ін.; за ред. В. В. Копейчикова. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 320 с.
106. Зобов'язальне право: теорія і практика: навч. пос. / О. В. Дзера, Н. С. Кузнецова, В. В. Луць та ін.; за ред. О. В. Дзери. – К.: Юрінком Інтер, 2000. – 912 с.
107. Изволенский В. Н. Правовые вопросы железнодорожных перевозок / В. Н. Изволенский. – М.: Государственное транспортное железнодорожное издательство, 1951. – 214 с.
108. Карлов О. О. Правове регулювання перевезень вантажів автомобільним транспортом / О. О. Карлов. – К., 1974.
109. Калпин А. Г. Чартер: (Природа, структура отношений, сопоставление со смежными морскими договорами) / А. Г. Калпин. – М., 1978.
110. Калпин А. Г. Новое в правовом регулировании отношении на железнодорожном транспорте / А. Г. Калпин // Государство и право. – 2003. – № 10. – С. 48–51.

111. Карпинский Б. Транспортная система Украины в контексте европейской интеграции / Б. Карпинский, Б. Макух // Економіка України. – 1998. – № 7. – С. 17–23.
112. Кізіма Н. Економічні санкції, передбачені законодавством України, та їх родова належність / Н. Кізіма // Право України. – 2002. – № 6.
113. Клепікова О. В. Морське право в системі права / О. В. Клепікова // Тези доповідей наукової конференції “Проблеми захисту конституційних прав та свобод людини і громадянина”. – К., 1999. – С. 61–64.
114. Клепікова О. В. Правова природа договору морського перевезення вантажів / О. В. Клепікова // Вісник Вищого арбітражного суду України. – 2000. – № 3. – С. 222–226.
115. Клепікова О. В. Сталійний, контрсталійний та надконтрсталійний час як правові категорії / О. В. Клепікова // Вісник господарського судочинства. – 2002. – № 4. – С. 183–190.
116. Клепікова О. В. Предмет і метод правового регулювання відносин, що виникають у сфері перевезення вантажів морським транспортом / О. В. Клепікова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Юридичні науки. – 2001. – Вип. 41. – С. 72–74.
117. Клепікова О. В. Правова природа коносаментів / О. В. Клепікова // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – № 10. – С. 29–32.
118. Клепікова О. В. Пред’явлення вантажу до перевезення морським транспортом та способи перевезення: організаційно-правовий аспект / О. В. Клепікова // Право України. – 2003. – № 6. – С. 43.
119. Клепікова О. В. Шляхи вдосконалення законодавства України з питань морських вантажних перевезень / О. В. Клепікова // Тези доповідей і наукових повідомлень науково-практичної конференції “Становлення і розвиток правової системи України”. – К., 2002. – С. 200–203.
120. Колодій А. М. Принципи права України / А. М. Колодій. – К.: Юрінком Інтер, 1998. – 208 с.
121. Колпаков А. Т. Регулирование перевозок во внутреннем водном и смешанном сообщении / А. Т. Колпаков. – М.: Транспорт, 1981.
122. Конституційне право України / за ред. В. Ф. Погорілка. – К., 2000. – 416 с.
123. Кодекс України про адміністративні правопорушення з постатейними матеріалами / відп. ред. Е. Ф. Демський. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 1088 с.
124. Кубко Е. Б. Про предмет адміністративного права / Е. Б. Кубко // Право України. – 2000. – № 5. – С. 3–7.
125. Кодекс Украины об административных правонарушениях: научно-практический комментарий. – Харьков:Одиссей, 2000. – 1008 с.
126. Кодекс України про адміністративні правопорушення з постатейними матеріалами / Відп. ред. Е. Ф. Демський – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 1088 с.
127. Коструба А. Реквізити коносаментів та їх правове значення / А. Коструба // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 1. – С. 52.
128. Красько И. О договоре экспедиции / И. Красько // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2000. – № 6. – С. 24.

129. Куренков П. В. Терминология смешанных перевозок / П. В. Куренков, А. В. Курбатова // Железнодорожный транспорт. – 2000. – № 3. – С. 60–68.
130. Лопатина Н. Ф. Единая транспортная система: Хозяйственно-правовые аспекты / Н. Ф. Лопатина. – М., 1988. – 159 с.
131. Луць В. В. Контракты у підприємницькій діяльності / В. В. Луць. – К. : Юрінком Інтер, 1999. – 560 с.
132. Лукшин І. Морське право України / І. Лукшин // Право України. – 1998. – № 14.
133. Лилак Д. Адміністративна і цивільно-правова відповідальність юридичних осіб у сфері економічних відносин (колізії теорії і практики) / Д. Лилак // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – № 9.
134. Муніципальне право України: підруч. / за ред. В. Ф. Погорілка, О. Ф. Фрицького. – К.: Юрінком Інтер, 2001. – 352 с.
135. Морозов С. Ю. К вопросу о соотношении договоров транспортной экспедиции и перевозки грузов / С. Ю. Морозов // Транспортное право. – 2003. – № 2. – С. 18–20.
136. Науково-практичний коментар Господарського кодексу України / Г. Л. Знаменський, В. В. Хахулін, В. С. Щербина та ін.; за заг. ред. В. К. Мамутова. – К.: Юрінком Інтер, 2004.
137. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / за ред. С. С. Яценка. – К.: А.С.К., 2002. – 936 с.
138. Ницевич А. Договор морской буксировки / А. Ницевич, В. Лебедев // Судоходство. – 2004. – № 7–8. – С. 60–61.
139. Ницевич А. Как купить теплоход? (заключение договора и исполнение сделки) / А. Ницевич, Н. Мельников // Порты Украины. – 2004. – № 3. – С. 68–69.
140. Новиков В. М. Основы транспортного права (ж. д. транспорт): учеб. для студ. вузов для специальностей ж. д. транспорта / В. М. Новиков, Н. М. Иваницкий. – М.: Транспорт, 1995. – 192 с.
141. Носко Л. Я. Правовое регулирование перевозок: учеб. пос. / Л. Я. Носко. – Х.: Харьковский юридический институт, 1973. – 64 с.
142. Овечкін В. Конституція України та розвиток транспортного законодавства. Деякі питання практики вирішення спорів, що виникають з перевезень вантажів залізницею / В. Овечкін // Вісник Вищого арбітражного суду України. – 2000. – № 2. – С. 35.
143. Осетинський А. Додержання законності при вирішенні господарських спорів / А. Осетинский // Право України. – 2000. – № 4.
144. Орданский М. С. Субъекты транспортного права (Актуальные проблемы правосубъектности железной дороги): учеб. пос. / М. С. Орданский. – Уфа, 1976.
145. Пероганич Ю. Й. Компетенція міжнародних організацій щодо конвенції КОТІФ / Ю. Й. Пероганич // Залізничний транспорт України. – 1998. – № 2–3. – С. 48–50.

146. Пероганич Ю. Й. Міжурядова організація міжнародних залізничних перевезень (ОТІФ) / Ю. Й. Пероганич // Залізничний транспорт України. – 1999. – № 5. – С. 31–32.
147. Пащенко Ю. Транспортная политика Украины / Ю. Пащенко // Економіка України. – 2001. – № 12. – С. 38–39.
148. Перестройка хозяйственного механизма на железнодорожном транспорте: краткий справочник. – М.: Транспорт, 1989. – 126 с.
149. Пиджаков А. Ю. Проблему правового регулирования авиационной безопасности / А. Ю. Пиджаков, Р. Б. Бузинник // Транспортное право. – 2004. – № 1. – С. 30–34.
150. Пиджаков А. Ю. Договор фрахтования вместимости воздушного судна (воздушный чартер) / А. Ю. Пиджаков, О. И. Аксаментов // Транспортное право. – 2004. – № 2. – С. 18–24.
151. Полянский Ю. Е. Прокурорский надзор за исполнением законов на железнодорожном транспорте: учеб. пос. для спец. “Правоведение” / Ю. Е. Полянский. – К.: УМКВО, 1988. – 68 с.
152. Промов Н. Н. Единая транспортная система: учеб. для вузов / Н. Н. Промов, Т. А. Панченко, А. Д. Чудновский. – М.: Транспорт, 1987. – 304 с.
153. Пруссе В. Деякі аспекти вдосконалення законодавства, що регулює торговельне мореплавство / В. Пруссе // Право України. – 1999. – № 4.
154. Пруссе В. Чи забезпечує державний нагляд безпеку торговельного мореплавства? / В. Пруссе, О. Шем’якін // Право України. – 1998. – № 1.
155. Притика Д. Досудове врегулювання господарських спорів – запорука стабільності економічних зв’язків / Д. Притика // Весы Фемиды. – 2002. – № 2.
156. Роликова С. Арешт торговельного судна як захід забезпечення морських вимог / С. Роликова // Збірник рішень та арбітражної практики Вищого арбітражного суду України. – 1996. – № 2. – С. 153.
157. Савичев Г. П. Правоприменительная практика в транспортных обязательствах. Вопросы перестройки правовой системы / Г. П. Савичев. – М., 1988.
158. Савичев Г. П. Правовое обеспечение сохранности грузов при перевозке (практическое пособие) / Г. П. Савичев, В. В. Витрянский. – М., 1989.
159. Самойленко Г. В. Сутність договору перевезення вантажів річковим транспортом / Г. В. Самойленко // Право України. – 2000. – № 12.
160. Самойленко Г. В. Перспективні напрямки застосування та розвитку заставного права в договорі перевезення вантажів внутрішнім водним транспортом / Г. В. Самойленко // Вісник Запорізького юридичного інституту. – 2000. – № 3. – С. 33–38.
161. Самойленко Г. В. Сутність договору перевезення вантажів річковим транспортом / Г. В. Самойленко // Право України. – 2000. – № 12. – С. 101–104.
162. Самойленко Г. В. Припинення договору перевезення вантажів у внутрішньому водному сполученні при настанні тривалих перешкод для

- його виконання / Г. В. Самойленко // Вісник Запорізького юридичного інституту. – 2001. – № 2. – С. 83–88.
163. Самойленко Г. В. Деякі питання відповідальності сторін за договором перевезення вантажів у внутрішньому водному сполученні / Г. В. Самойленко // Четверта Міжрегіональна науково-практична конференція “Концепція формування законодавства України” (листопад 1999 р.): Наукові статті. – Запоріжжя, 2000. – С. 34–39.
164. Самуленков С. В. Понятие и виды общей аварии / С. В. Самуленков // Транспортное право. – 2003. – № 4. – С. 15–26.
165. Свистун Л. Правове регулювання договору перевезення вантажів автомобільним транспортом в Україні / Свистун Л. // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 11. – С. 27-31.
166. Свистун Л. Правове значення товарно-транспортної накладної на автомобільному транспорті / Л. Свистун // Підприємництво, господарство і право. – 2004. – № 9. – С. 65–68.
167. Свистун Л. Довгостроковий договір на перевезення вантажів автомобільним транспортом / Л. Свистун // Право України. – 2004. – № 7. – С. 62–65.
168. Сібільов М. Регулювання відносин по перевезенню вантажу, пасажирів та багажу за проектом нового Цивільного кодексу України / М. Сібільов // Вісник Академії правових наук України. – 1997. – № 2.
169. Сиваков О. В. Транспортное право: учеб. пос. / О. В. Сиваков; А. Б. Новосельцев, В. Г. Ермолаев, Ю. Б. Моковский. – М.: Былина, 2000. – 416 с.
170. Сидоренко А. Сфера дії Кодексу торговельного мореплавства України (колізійні проблеми) / А. Сидоренко // Збірник рішень та арбітражної практики Вищого арбітражного суду України. – 1996. – № 4. – С. 289.
171. Симонян А. А. Развитие железнодорожного транспорта: Экономический аспект / А. А. Симонян, А. К. Шуркалин. – М.: Знание, 1983. – 64 с.
172. Смирнов В. Т. Правовые проблемы перевозки и материально-технического снабжения / В. Т. Смирнов, В. Ф. Яковлева. – Л.: Изд-во Ленинградского ун-та, 1978. – 222 с.
173. Смирнов В. Т. Права и обязанности участников договора грузовой перевозки / В. Т. Смирнов. – Л.: Изд-во Ленинградского университета, 1969. – 109 с.
174. Снігерьова М. До питання про класифікацію договорів морського страхування / М. Снігерьова // Право України. – № 8. – 2005. – С.52–56.
175. Советское воздушное право / А. И. Котов, Н. Н. Остроумов, М. М. Волков; под ред. Н. Н. Остроумова. – М.: Воздушный транспорт, 1990. – 235 с.
176. Спасибо-Фатеева Н. Проблеми відповідальності юридичних осіб / Н. Спасибо-Фатеева // Підприємництво, господарство і право. – 2001. – № 9.
177. Спирин И. В. Транспортное право: учеб. пос. / И. В. Спирин. – М.: Транспорт, 2001. – 303 с.

178. Спирин И. В. Антимонопольное регулирование транспортной деятельности: учеб. пос. / И. В. Спирин, З. В. Шегай. – М.: Ось-89, 2000. – 126 с.
179. Танзос К. Проблемы развития железных дорог стран Восточной Европы / К. Танзос // Железные дороги мира. – 2000. – № 2. – С. 5–16.
180. Тарасов М. А. Договор перевозки / М. А. Тарасов. – Ростов–на–Дону: Издательство Ростовского университета, 1965. – 456 с.
181. Тарасов М. А. Транспортное право / М. А. Тарасов. – Ростов–на–Дону: Изд-во Рост. ун-та, 1968. – 236 с.
182. Теньков С. Договоры перевозки грузов автомобильным транспортом не обходимо правильно оформлять / С. Теньков // Все о бухгалтерском учете. – 2000. – № 3.
183. Терминология смешанных перевозок // Железнодорожный транспорт. – 1996. – № 9. – С. 30–32.
184. Тодоров Е. Укрзалізниця і клієнтура / Е. Тодоров // Голос України. – 1999. – 9 квітня.
185. Томсон Л. С. Пути и методы реструктуризации железных дорог / К. Танзос // Железные дороги мира. – 1998. – № 4. – С. 32–38.
186. Трофимов С. Правовые вопросы технического регулирования и процедуру сертификации в сфере производства и эксплуатации авиационной техники / С. Трофимов // Транспортное право. – 2003. – № 3. – С. 22–25.
187. Транспортне право України: навч. пос. / за ред. В.К. Гіжевського, Е. Ф. Демського. – К.: Юрінком Інтер, 2002. – 416 с.
188. Транспортное право: Морское право. Внутреннее речное (водное) право. Железнодорожное право: учеб. пос. // В. Г. Ермолаев и др. – М.: Былина, 2002.
189. Транспортное право: Морское право. Внутреннее водное (речное) право. Железнодорожное право: учеб. пос. / В. Г. Ермолаев и др. – М.: Былина, 2002. – 400 с.
190. Фадеев Г. М. Об организации открытого акционерного общества “Российские железные дороги”, стратегических целях развития и первоочередных задачах деятельности Компании / Г. М. Фадеев // Железнодорожный транспорт. – 2003. – № 10. – С. 4–10.
191. Федоров Л. С. Государственное регулирование на транспорте / Л. С. Федоров // Железнодорожный транспорт. – 2000. – № 7. – С. 30–37.
192. Фоков А. П. Автомобиль как объект права собственности в гражданском праве Российской Федерации / А. П. Фоков // Транспортное право. – 2003. – № 4. – С. 2–6.
193. Хаснутдинов А. И. Вспомогательные договоры на транспорте / А. И. Хаснутдинов. – Иркутск.: Изд-во Иркутского ун-та, 1994.
194. Хаснутдинов А. И. О правовом положении грузополучателя / А. И. Хаснутдинов // Правоведение. – 1973. – № 2.
195. Хаскельберг Б. Л. Ответственность железных дорог за несохранность грузов / Б. Л. Хаскельберг. – М., 1981.

196. Хозяйственное право: учеб. / В. К. Мамутов, Г. Л. Знаменский, К. С. Хахулин и др.; под ред. В. К. Мамутова. – К.: Юринком Интер, 2002. – 912 с.
197. Хороманська О. А. Взаємозв'язок нормативно-правових актів, що регулюють діяльність цивільної авіації України, та структури галузі в сучасних умовах / О. А. Хороманська // Вісник Української Академії державного управління при Президенті України. – 1999. – № 1.
198. Холопов К. О железнодорожном грузовом сообщении / К. Холопов // Законность. – 2000. – № 9.
199. Что нужно знать клиентам железной дороги при сдаче и получении грузов (консультация) // Хозяйство и право. – 1986. – № 5.
200. Цивільне право України: підруч. / Д. В. Боброва, О. В. Дзера, А. С. Довгерт; за ред. О. В. Дзери, Н. С. Кузнецової. – К.: Юрінком Інтер, 1999. – Кн. 1. – 864 с.; Кн. 2. – 784 с.
201. Шварц Х. И. Правовое регулирование перевозок на автомобильном транспорте / Х. И. Шварц. – М., 1966. – 264 с.
202. Шемякин А. Н. Морское право: учеб. пос. / А. Н. Шемякин. – Х. : Одиссей, 2004. – 384 с.
203. Шемякин А. Н. Правовое регулирование морской перевозки грузов и пассажиров: учеб. пос. / А. Н. Шемякин, Т. Р. Короткий. – Одесса : ЛАТСТАР, 1999. – 172 с.
204. Шелухін М. Л. Господарське законодавство у сфері транспортної діяльності залізниць України / М. Л. Шелухін // Проблеми законодавства та правоохоронної діяльності. За матеріалами міжвуз. наук.–практ. конф. “Проблеми правового регулювання діяльності суб'єктів підприємництва”. – Донецьк, 2000. – № 1. – С. 262–277.
205. Шелухін М. Л. Подолати вузьковідомчий підхід до регулювання діяльності залізничного транспорту / М. Л. Шелухін // Право України. – 2000. – № 3. – С. 95–97.
206. Шелухин Н. Л. Статут залізниць України потребує змін / Н. Л. Шелухін // Правничий часопис Донецького університету. – 2000. – № 1(4). – С. 44–46.
207. Шелухин Н. Л. Транспортно-экспедиционное обслуживание как элемент безопасности хозяйственной деятельности железнодорожного транспорта / Н. Л. Шелухін // Предпринимательство, хозяйство и право. – 2004. – № 10. – С. 111–115.
208. Шпомер А. Особливості господарської відповідальності у сфері економіки / А. Шпомер // Підприємництво, господарство і право. – 2002.
209. Шпомер А. Особливості господарської відповідальності у сфері економіки / А. Шпомер // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 6.
210. Щербина В. С. Про принцип невідворотності відповідальності за господарські правопорушення / В. С. Щербина // Вісник Київ, ун–ту сусп. – політ. науки. – Вип. 3. – К., 1991.
211. Щербина В. С. Господарське право: підруч. / В. С. Щербина. – К. : Юрінком Інтер, 2005. – 592 с.

212. Щукин В. И. Расследование незаконной перевозки запрещенных веществ и предметов на железнодорожном транспорте: учеб. пос. / В. И. Щукин. – Белгород, 1993. – 74 с.
213. Щупаківський Р. Визначення об'єкта і предмета незаконного заволодіння чужим транспортним засобом / Р. Щупаківський // Право України. – 2003. – № 4. – С. 101.
214. Юридический справочник по торговому мореплаванию // под. ред. А. С. Кокина. – М.: Спарк, 2002. – 480 с.